

LUSTRUMBOEK
135 JAAR ZEILVERENIGING HET Y

Colofon

Dit lustrumboek is een uitgave van Zeilvereniging Het Y en verscheen in 2020 ter gelegenheid van het 135-jarig bestaan van Het Y. De oplage telde 600 exemplaren.

Hoofdredactie: Henk Dessens

Eindredactie: Evert Nieuwenhuis

Vormgeving en productie: Karin van der Meer

Fotografie portretten: Titus Tiggeler

Drukwerk: Drukkerij DRDV

Alle rechten voorbehouden.

VOORWOORD

Op 3 april 1885 richtten 21 Amsterdamse zeilers in het café De Roode Leeuw aan het Damrak Zeilvereniging Het Y op. Ze waren niet tevreden over de al bestaande roei- en zeilverenigingen in Amsterdam, omdat die naar hun mening veel te weinig activiteiten ontplooiden. Met een nieuwe zeilvereniging wilden deze mannen de zeilsport in Amsterdam nieuw elan geven.

In 2020 viert Zeilvereniging Het Y haar 135-jarig bestaan. Hiermee behoort zij tot de tien oudste watersportverenigingen van ons land. Over haar geschiedenis verschenen bij eerdere jubilea al publicaties, te weten in 1925, 1985, 1996 en 2010.

Dit nieuwe lustrumboek gaat echter vooral over het heden en de toekomst. Met als motto ‘Het Y dat ben jij’ kozen de leden in 2017 voor een ambitieus meerjarenbeleidsplan, dat inmiddels succesvol is afgerond en de vereniging veel nieuwe dynamiek heeft gegeven. Waar individualisering kenmerkend is voor de huidige maatschappij, heeft Het Y juist een koers uitgezet waarbij samenwerken binnen de vereniging de bovenaan voert. Een groot aantal enthousiaste leden heeft bewezen dat er voor verenigingen nog altijd toekomst is. In het lustrumjaar 2020 gaan we dit succes vieren én tegelijk nieuwe plannen smeden.

Toch kijken we in dit boek wel een beetje terug, omdat we ons ook bewust zijn van de rijke geschiedenis van onze vereniging. In het eerste hoofdstuk stellen we de vraag wie de oprichters van onze vereniging eigenlijk waren en welke plaats ze innamen in het negentiende-eeuwse Amsterdam.

Ook de 21 zeilers in De Roode Leeuw hadden in 1885 een visie op de toekomst. Een visie die zij net als nu zelf hadden ontwikkeld. Zonder adviesbureaus van buitenaf, maar met behulp van daadkrachtige leden binnen de vereniging. Dat verbindt ons met de pioniers van toen. Zo spiegelen we het heden aan het verleden.

De namen van het bestuur

Frank London

Cobie Fransen

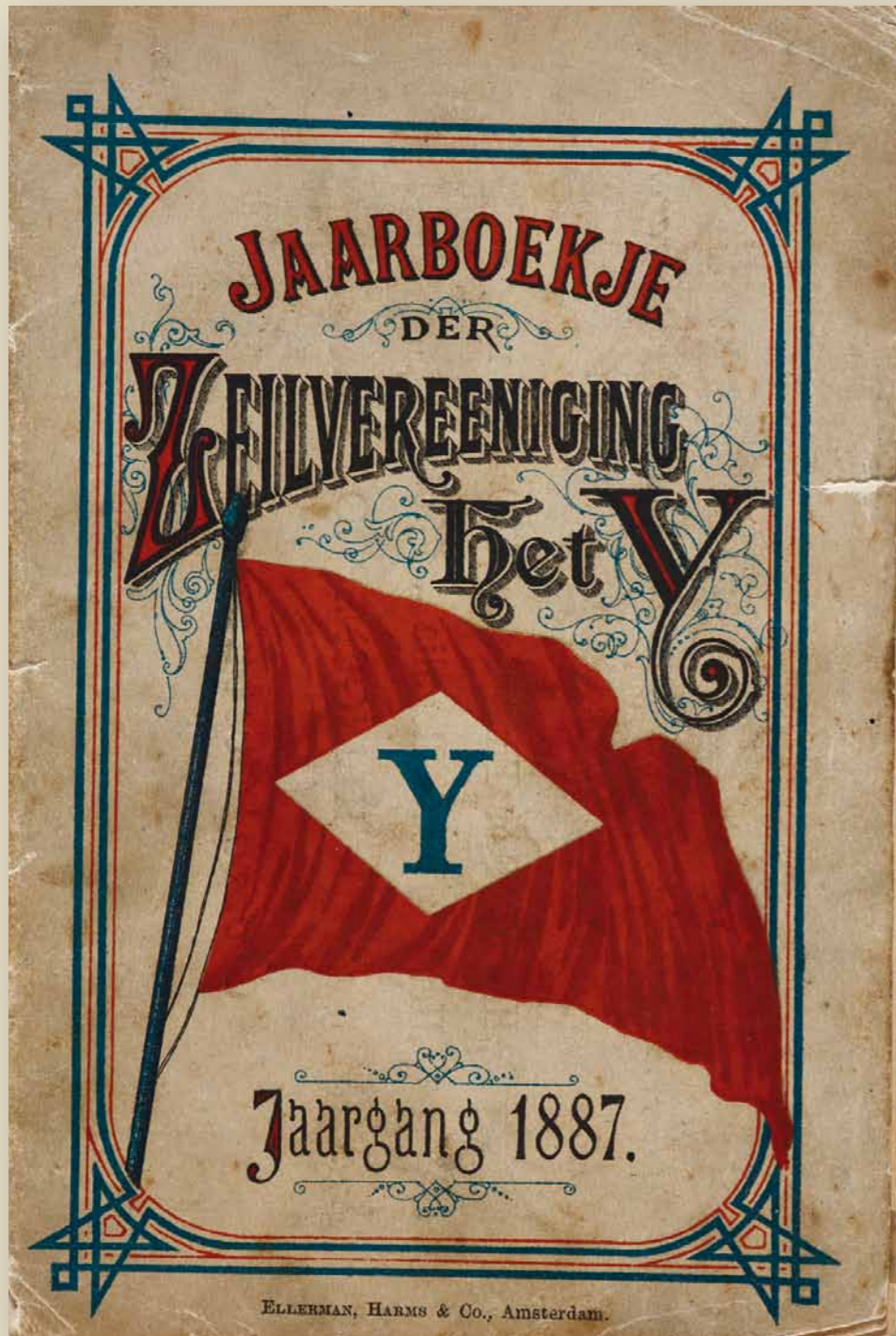
Christine Zwierink

Ger Langhout

Jan Verjaal

Bouke Blijdesteijn

Bob van der Winden

DE PRESIDENT EN DE ADMIRAAL

■ Henk Dessens

135 jaar geleden richtte een aantal welgestelde heren Zeilvereeniging Het Y op. Wie waren zij? Henk Dessens dook in de archieven.

Het ontstaan van Zeilvereeniging Het Y in 1885 is niet goed te begrijpen zonder de geschiedenis van Amsterdam in ogenschouw te nemen. Amsterdam was toen een stad in verandering. In 1860 kon men de stad gerust een dooie boel noemen. Amsterdam leek het lot te ondergaan van de andere 'feuilles mortes' langs de Zuyderzee, voor altijd ingeslapen havenplaatsen die herinnerden aan de Gouden Eeuw, waar zelfs huizen werden afgebroken vanwege de alsmaar dalende inwoneraantallen. De stad telde rond het midden van de eeuw nog maar zo'n 240 duizend inwoners.

Maar na 1870 veranderde dat. De motor van dit proces was in de eerste plaats het aantrekken van de wereldhandel. De handel van Nederland met Nederlands-Indië profiteerde van de opening van het Suezkanaal in 1869. In Amsterdam werd de Stoomvaart-Maatschappij 'Nederland' opgericht, die een vaste lijndienst met Indië ging onderhouden. Het afschaffen van het Cultuurstelsel in Nederlands-Indië door de Nederlandse regering in 1870, legde Indië open voor het vrije ondernemerschap. Vooral Amsterdam, dat nog altijd sterk georiënteerd was op de koloniale handel, profiteerde van deze ontwikkelingen. Via het in 1876 geopende Noordzeekanaal konden ook de nieuwste grote zeegaande

stoomschepen de Amsterdamse haven bereiken. Verder stimuleerde de eenwording van Duitsland in 1871 de handel en scheepvaart met de Duitse Rijnsteden en het opkomende Ruhrgebied. In Amsterdam werden nieuwe havens gegraven, spoorwegen en spoorwegemplementen aangelegd en fabrieken gebouwd. Door de toename van de werkgelegenheid kwam een immigratiegolf op gang, vooral vanuit de arme noordelijke provincies. Het inwoneraantal van Amsterdam verdubbelde in korte tijd naar een half miljoen mensen in 1900. Voor hen werden in hoog tempo nieuwe woonwijken gebouwd, waarbij kwantiteit meestal boven kwaliteit ging.

Amsterdam in 1885, een stad met allure

Stedelijke elite

Door de economische groei ontstond niet alleen een nieuw stedelijk proletariaat, maar ook een nieuwe stedelijke elite, die diverser van samenstelling was dan daarvoor. Het ging om rijk geworden fabrikanten en andere ondernemers, alsmede hoge employés van grote Amsterdamse bedrijven en instellingen, bijvoorbeeld uit het bank- en verzekeringswezen. Of om de talrijke aan de scheepvaart gelieerde firma's zoals scheepsbouwers en cargadoors (bevrachtingskantoren). En verder waren er ook uit Duitsland afkomstige ondernemers en bankiers, en zakenlieden die rijk waren geworden in

Indië of in de koloniale handel. Vanuit die nieuwe elite kwamen ook nieuwe initiatieven tot stand op maatschappelijk en cultureel gebied. De Universiteit van Amsterdam werd in 1877 opgericht, in 1885 ging het Rijksmuseum open en in 1888 het Concertgebouw. Na de grondwetsherziening van 1848 ontstond in Amsterdam ook een modern politiek leven, in de jaren 1850 en 1860 werden er diverse kiesverenigingen opgericht. Amsterdam kreeg een modern uitgaansleven. De Kalverstraat werd een moderne winkelstraat met aantrekkelijke etalages waar men voor zijn plezier doorheen flaneerde en niet noodzakelijkerwijs iets ging kopen. De stad kreeg bohemienachtige cafés en sociëteiten waar politici, schrijvers en kunstenaars, zoals de beroemde ‘Tachtigers’, bij elkaar kwamen.

In de tweede helft van de negentiende eeuw zochten ook Amsterdamse zeilers elkaar op

Dit Amsterdam, een stad met nieuwe allure, was de achtergrond waarin de oprichters van Zeilvereeniging Het Y woonden, werkten en ontwikkeling en ontspanning zochten. Ook Amsterdamse zeilers zochten elkaar op en in de tweede helft van de negentiende eeuw zagen diverse Amsterdamse zeil- en roeiverenigingen het levenslicht. Juist de hierboven genoemde ‘nieuwe rijken’ vinden we terug onder de oprichters en de eerste leden.

De meeste van hen waren geboren tussen 1820 en 1850 en waren in 1885 dus in de bloei van hun leven. Ook waren dit mensen die gewend waren om een organisatie te besturen.

De oprichters

In korte tijd meldden zich in 1885 maar liefst 300 leden aan bij Zeilvereeniging Het Y. Anno 2020 kan iedere zeiler zich als lid aanmelden. Dat was in 1885 wel anders. De leden wensten de sfeer en dus ook de samenstelling van de vereniging strak in de hand te houden. Er kwam een systeem van ballotage, dat overigens tot enkele jaren geleden nog van kracht bleef.

Afgezien van de ballotage was het ook erg onwaarschijnlijk dat een gewone Amsterdamse arbeider zich als lid zou aanmelden. Een klein open zeiljacht kostte toen minstens enkele honderden guldens en een nieuw en wat groter jacht, met een vast dek en een kajuit enkele duizenden guldens. Y-lid van het eerste uur Gerhard Schutte jr. bijvoorbeeld, bestelde in 1892 bij de werf Het Jacht van H. Bernhard aan de Lijnbaansgracht de stalen boeier Nautilus voor het bedrag van 4.200 gulden. Mogelijk was dit ook nog exclusief de zeilen. Voor de meeste Nederlanders, en ook Amsterdammers, was dit een enorm bedrag. Dat blijkt als we in ogen-schouw nemen wat een arbeider in Amsterdam in die tijd verdiende. We noemen enkele voorbeelden. De Amsterdamse bootwerker Jan Hodde (39 jaar) bijvoorbeeld verdiende in 1890 gemiddeld fl. 10,- per week. Petrus Vervaet (36 jaar), stoker bij de Amsterdamse Gasfabriek aan de Haarlemmerweg, had een weekloon van fl. 16,50 per week. Maar er waren ook veel losse werklieden en arbeiders die op stukloon werkten die niet meer dan vijf gulden per week verdienden. De eerste havenmeester van Zeilvereeniging Het Y verdiende in 1885 bijvoorbeeld vijf gulden per week. Met een boot was men er nog niet. Daarbij kwam nog de contributie, die voor gewone leden tien gulden per jaar bedroeg. Het liggeld voor een jacht tot zes ton was ook tien gulden per jaar,

boven de twintig ton telde men hiervoor 24 gulden neer. Daar kwam per schip nog vijf gulden per jaar ‘waakloon’ bij. Bij overtreding van een van de artikelen uit het Huishoudelijk Reglement, bijvoorbeeld zeilen in de haven of het afschrappen van verflagen, was een boete verschuldigd van drie tot tien gulden, een bedrag dat overeenkwam met een weekloon van menige Amsterdamse werkmans.

Maar voor de 300 nieuwe leden van Zeilvereeniging Het Y waren deze bedragen dus blijkbaar geen probleem. De draagkracht van deze mensen maakte ook dat het op de avond van de oprichting meteen al lukte om een lening van 4.200 gulden rond te krijgen voor de aanleg van een jachthaven aan de Westerdoksdijk, in aandelen van 50 gulden tegen 5% rente. Hieruit blijkt duidelijk dat zeilen in die tijd nog een elitaire sport was én dat dit ook gold voor de oprichters en de eerste 300 leden van Zeilvereeniging Het Y. Wie waren deze oprichters en leden van het eerste uur?

De Admiraal

De zeiler en oud-Indische planter J.J.A.H. Clignett, bijgenaamd ‘de Admiraal’, was in 1885 een grote bron van inspiratie voor de oprichters van Zeilvereeniging Het Y. Zoals hij de zeilsport bedreef zo wilde iedereen dat eigenlijk doen.

Wie waren de oprichters van Zeilvereeniging Het Y?

John Jacob Anton Hendrik Clignett was in 1828 geboren in Samarang, Nederlands-Indië. Hij kwam uit een familie van juristen en bestuurders, ondernemers, planters

en militairen. Waarschijnlijk verbleef hij tussen 1850 en 1870 zowel af en toe in Nederland als in Indië. In een krantenbericht in de Nieuwe Rotterdamsche Courant van 5 juli 1850 werd voor het eerst vermeld dat hij bij de Koninklijke Amsterdamsche Roei- en Zeilvereeniging De Hoop op de Amstel de tweede prijs had gewonnen in een eenmanswherry. Vanaf december 1854 had Clignett verschillende woonadressen in Amsterdam, voor het eerst op het adres Stilsteeg 191 (bij de Dam), met de aantekening ‘woont in Samarang’. Zijn naam verscheen in die tijd regelmatig in krantenberichten waarin verslag werd gedaan van zeilwedstrijden in Noord- en Zuid-Holland.

In 1880 liet Clignett bij scheeps- en jachtbouwer Eeltje Holtrop van der Zee in Joure de boeier Charlotte bouwen, waarmee hij iedere zomer vanuit Amsterdam de Zuiderzee overstak om mee te doen aan het hardzeilen in Sneek. Hij excelleerde in het admiraalzeilen, waar hij zijn bijnaam ‘de admiraal’ aan ontleende en ook bij de Friezen werd hij populair. Er werden zelfs flessen wijn met zijn naam erop verkocht in Sneek. Clignett nam in zijn kielzog ook andere Amsterdamse zeilers met een boeier mee naar het hardzeilen in Friesland en zo was er begin jaren tachtig een informele, hechte groep Amsterdamse zeilers ontstaan die elkaar goed kenden.

In de rubriek ‘beroep’ vermeldde het Amsterdamse Bevolkingsregister voor Clignett: ‘zonder’. We kunnen dus aannemen dat hij al op jonge leeftijd financieel onafhankelijk was. In 1859 huwde hij de negentienjarige Charlotte Caroline Krauss en het echtpaar ging wonen aan de Oudezijds Voorburgwal 144. In 1860 zag hun dochter Charlotte het levenslicht, naar wie Clignett twintig later zijn legendarische boeier zou vernoemen.

Het echtpaar kreeg hierna nog drie dochters en twee zoons. In het huis woonden ook nog drie familieleden in, onder wie de bekende fotograaf H.F.Oelrichs (geboren in 1851 te Samarang), alsmede een jongere zuster van Clignett. Van Oelrichs bleef een aantal foto's van zeiljachten van leden van Het Y bewaard, waaronder een centerboard (midzwaardjacht) van Gerhard Schutte jr.

De welstand van de familie Clignett bleek ook uit de inwonende dienstbodes en knechts. In 1879 verhuisde het gezin naar een nieuw, mooi gelegen statig pand aan de Sarphatikade 12, gelegen op de hoek met de Amstel,

tegenover het huidige Amstelhotel. De hele menagerie verhuisde met hen mee. In 1886 verliet het gezin Amsterdam. Clignett verhuisde naar de buitenplaats Rhijnstroom te Aarlanderveen (nu Alphen aan den Rijn) en twee jaar later stopte Clignett helemaal met het zeilen en zegde hij zijn lidmaatschap op. Hij overleed op 7 december 1896, op de leeftijd van 68 jaar.

De President

De eerste President (voorzitter), van Zeilvereniging Het Y was Christiaan Jaski. Deze was in 1849 geboren op Schiermonnikoog, als telg uit een roemrijk geslacht van zeekapiteins. Via Nieuwendam kwam hij op zesjarige leeftijd met zijn ouders in 1855 in Amsterdam te wonen. In 1871 trouwde hij met Wilhelmina Groenveld (Kralingen, 1844) en zij verhuisden naar een statig huis in Edam, waar Jaski zich vestigde als makelaar, waarschijnlijk van schepen. Ook stond hij ingeschreven als fabrikant. Jaski was namelijk directeur van de lijnbaan Noord-Holland en van een fabriekje waar een elixer werd gemaakt dat hielp 'tegen alle kwalen', waarvan er in de negentiende eeuw veel op de markt werden aangeboden.

Jaski werd lid van de gemeenteraad van Edam en bouwde een nuttig persoonlijk netwerk op. In 1873 nam hij het initiatief voor de oprichting van de Edamse roeivereniging Charon. Jaski was daarnaast ook lid van de Koninklijke Amsterdamsche Roei- en Zeilvereniging De Hoop in Amsterdam, waarvan hij enige tijd voorzitter was en in 1874 zelfs tot erelid werd benoemd. Het kan haast niet anders of hij heeft daar ook Clignett ontmoet. Jaski was ook nog lid van de Koninklijke Nederlandsche Zeil-en-Roeivereniging en won daar in juli 1877 een zeilwedstrijd met zijn boeier Dolphijn.

Het beeld dat we van Jaski krijgen was dat van een initiatievolle man, die gemakkelijk contacten maakte en ook over bestuurskracht beschikte. Dat maakte hem populair en gewild als bestuurslid en voorzitter.

In 1883 verhuisde Jaski naar Amsterdam en kwam daar eerst te wonen aan de Westerdoksdijk 46, vlakbij de

plek waar twee jaar later ook de eerste jachthaven van Zeilvereniging Het Y werd aangelegd. In 1884 behoorde Jaski tot de mannen die in het najaar van 1884 in café Bavaria elkaar voor het eerst kwamen te spreken over een nieuwe zeilvereniging en die op 3 april 1885 in café/restaurant De Roode Leeuw ook daadwerkelijk oprichtten. Het jaar daarop, in 1886, verhuisde Jaski en zijn echtgenote naar het adres Singel 5 en twee jaar later naar de De Ruijterkade 95. Bij die registratie in het Bevolkingsregister was 'fabrikant' doorgehaald en nu 'makelaar in schepen' genoteerd. In diezelfde periode vond van 1881-1889 de bouw van het Centraal Station plaats en zag Jaski waarschijnlijk met lede ogen aan hoe Amsterdam zijn oude waterfront verloor en voor altijd van het IJ werd afgesneden.

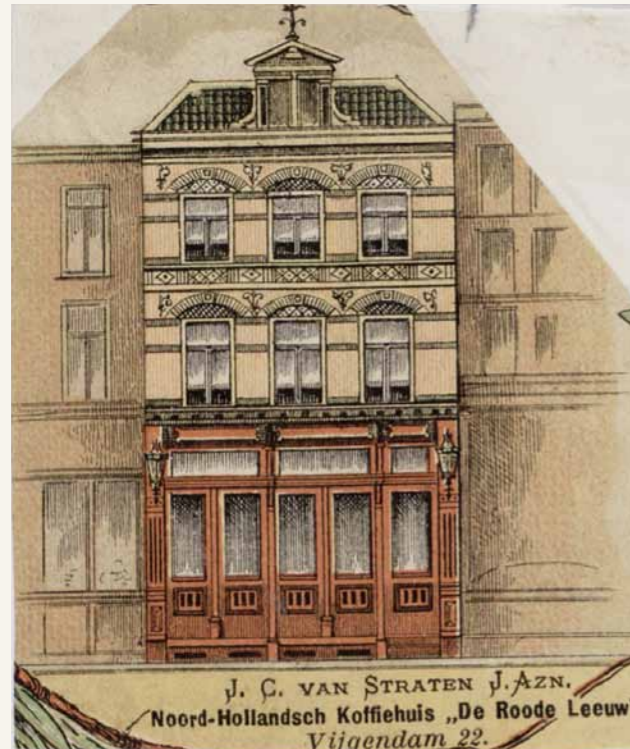
In 1886 bestelde hij in 1886 bij de bekende scheeps- en jachtbouwer N.A. Bernhard aan de Lijnbaansgracht de 9,10 meter lange boeier Wilhelmina, waarvan de tekeningen, het bestek en een halfmodel bewaard bleven. De conclusie moet luiden dat de jaren zeventig en tachtig financieel en maatschappelijk de beste jaren van zijn leven waren.

Helaas ging dat alles na de eeuwwisseling dramatisch veranderen. Zijn zaken liepen toen slecht. Jaski ging vanaf 1904 zelfs tweemaal failliet en zat de rest van zijn leven financieel aan de grond. Het gezin verliet het pand aan de De Ruijterkade en verhuisde herhaaldelijk naar steeds mindere buurten. In 1917 overleed zijn eerste echtgenote. Jaski was toen 68 jaar oud. Er waren geen kinderen. Opmerkelijk was dat hij binnen een maand hertrouwde. Op 12 april trad hij in het huwelijk met een achternichte van zijn vrouw, Johanna Bregta Groeneveld, een ongehuwde moeder met een kind.

Maar binnen twee maanden, op 31 mei 1917, kwam Christiaan Jaski zelf te overlijden, 68 jaar oud. Op 2 juni, om 13.30 uur, werd hij begraven op de Nieuwe Oosterbegraafplaats. Tien jaar na hem overleed ook zijn tweede vrouw.

Familiebanden

Veel leden zullen elkaar niet alleen uit het zakenleven gekend hebben, maar een aantal bestuursleden van het eerste uur kende elkaar ook omdat zij familie van elkaar waren. Tot het eerste bestuur behoorden in 1885 Pieter Klingenspoor en Pieter Altink jr., alsmede Jan Frederik Hendrik Herfst.

Pieter Altink jr. (geboren 1849) was zelfstandig ondernemer in de handel. Men kon gerust zeggen dat het gezin op stand woonde, aan de Herengracht 90. Altink zeilde met de houten boeier Elisabeth. In 1888 volgde hij Jaski op als voorzitter van Zeilvereeniging Het Y. In 1904 kwam Altink op relatief jonge leeftijd plotseling te overlijden.

Pieter Klingenspoor, de eerste secretaris van Zeilvereniging Het Y, was een volle neef van Altink jr., met wie hij deels samen was opgegroeid. Klingenspoor was geboren in 1858 en woonde samen met een jongere zus in bij zijn oom en tante Altink sr., eerst op het adres Tesselschadestraat 29, later Singel 514. Klingenspoor werd sigarenfabrikant en trouwde met Roeloffina Herfst (geboren 1869), een dochter van Jan Frederik Hendrik Herfst (geboren 1838), ook bestuurslid van het eerste uur. Jan Frederik Herfst (geboren in 1838) was van beroep schuitenvoerder. Met zijn gezin woonde hij aan de Gelderschekade 60, later Nieuwe Heerengracht 101.

Deftige heren

Het voert voor deze inleiding te ver om de achtergrond van alle 300 leden te vermelden, maar het beeld is duidelijk. We volstaan met enkele voorbeelden, met name van de oprichters die er op 3 april 1885 bij waren. De eerdergenoemde Gerhard Schutte jr. woonde aan de Ruijsdaelkade en was van beroep fabrikant. Jan Boele, wonend in de P.C. Hoofstraat, was commissionair in effecten; P. de Bruïne was makelaar. Carl Jurrjens was koopman. Kortom, Amsterdammers uit de vrije beroepen die tot de 'deftige stand' behoorden.

Geen oprichter maar wel lid van het eerste uur was de 'Koninklijke Hof Photograaf' Albert Greiner (geboren

1833), die aan de Nieuwendijk woonde. Van hem is een aantal foto's bewaard gebleven die betrekking hebben op de vereniging, zoals de kabinetfoto van C. Jaski, voor zover bekend het enige fotografische portret dat van Jaski bewaard bleef. Ook maakte Greiner foto's van jachten van leden, zoals de boeiers van P. Altink en van A.F.Th. Hendrichs, tijdens een wedstrijd op het IJ.

Hoewel er ook leden buiten Amsterdam woonden, ging het toch vooral om mensen uit de stedelijke elite. Ze woonden in fraaie huizen in de betere wijken van de hoofdstad en beschikten over de middelen en de vrije tijd om die aangenaam door te brengen.

Conclusie

De oprichters en eerste leden van Zeilvereniging Het Y behoorden tot de nieuwe stedelijke elite van Amsterdam, die na 1870 was ontstaan in het kielzog van de economische opbloei van de stad. Zij waren over het algemeen succesvol geweest als zelfstandig ondernemer, hadden een hoge functie in een bedrijf of instelling of waren financieel zelfstandig. De levensloop van Jaski

liet overigens zien dat succes niet altijd verzekerd was. De leden van Zeilvereniging Het Y woonden over het algemeen in fraaie woningen in de betere buurten van Amsterdam. Sommigen hadden, zoals vrij gebruikelijk was in die tijd, huispersoneel in dienst. De eerste mannen van Het Y kenden elkaar niet alleen van het zeilen, het zaken- of het Amsterdamse uitgaansleven, ze waren soms ook familie van elkaar.

Dat de oprichters elkaar over het algemeen al goed kenden verklaart waarschijnlijk dat na de eerste informele bijeenkomst in het najaar van 1884 er snel spijkers met koppen konden worden geslagen en er op 3 april 1885 niet alleen een zeilvereniging werd opgericht, maar ook dat op de dag van oprichting meteen een lening van 4.200 gulden onder de leden kon worden afgesloten voor de aanleg van een eigen jachthaven aan de Westerdoksdijk.

Bronnen

Archieven

Archief ZV Het Y, Jaarboekje 1887 en 1888; Ledenlijst 1885.
Stadsarchief Amsterdam, Bevolkingsregister 1851-1853;
1874-1893

Boeken

Bruno Bouberg Wilson e.a., *Zout en zoet. De geschiedenis van Zeilvereniging Het Y en haar havens*, Amsterdam 1996
E.H. Crone, *Bladzijden uit de geschiedenis der jachthavens en van de zeilsport te Amsterdam. Gedenkschrift, uitgegeven bij gelegenheid van het 40-jarig bestaan der Zeilvereniging "Het IJ", 1885-1925*, Amsterdam 1925
H.J.A. Dessens en G.J. van Dijk, Vinke & Co 1860-1985, Alkmaar 1996
Jacques Gielen, *Arbeidersleven in Nederland 1850-1914*, Nijmegen 1979
Frans Jorissen, Jaap Kramer, Jaap Lengkeek, *Het water op. 400 jaar pleziervaart in Nederland*, Baarn 1990
Peter Jan Knegtman, *Amsterdam. Een geschiedenis*, Amsterdam 2011
E.N.J. Luger, *Zeilvereniging Het Y Amsterdam 1885 -1985*, Amsterdam 1985
Geert Mak, *Een kleine geschiedenis van Amsterdam*, Amsterdam 2005
Elisabeth Spits en Ton Wegman, *In de peiling, 125 jaar Zeilvereniging Het Y*, Amsterdam 2010

Tijdschriften

Ewoud Bon, *De boeiers van Bernhard, Spiegel der Zeilvaart* augustus 1993, no 6
Nico van Horn, *Edamsche roei- en zeilvereniging Charon, De Sportwereld* december 2013, no 68 (bevat een biografie van Christiaan Jaski)

Internet

www.ssrp.nl/stamboek/schepenlijst/Wilhelmina
www.ssrp.nl/stamboek/schepenlijst/nautilus
www.delpher.nl, diverse kranten uit Nederland en Nederlands-Indië

DE INTERVIEWS

Dit lustrumboek wil een representatief beeld geven van Zeilvereniging Het Y anno 2020. Hoe zou dit beter kunnen dan de leden zelf aan het woord laten? Daarom bevat dit boekje interviews met de mensen die samen Het Y vormen: de leden. Maar de vereniging telt ruim 500 leden, van wie er maar liefst zo'n 100 actief zijn in een van de commissies, in het bestuur of die zomaar een middagje hand- en spandiensten leveren. Om die allemaal een plekje in dit boek te geven is natuurlijk onmogelijk. Daarom zijn 25 leden benaderd die het leuk vinden om hun passie voor het zeilen en voor de vereniging met ons te delen. De geïnterviewde leden doen dit allemaal op een andere manier, tezamen vormen zij een mooie caleidoscoop van hoe Het Y in haar 27^e jubileumjaar reilt en zeilt. Aan bod komen het besturen van de vereniging, het toer- en wedstrijdzeilen, de zeilopleiding van de jeugdzeilers, de in 2019 aangeschafte verenigingsboot Jabadabbadoo, het organiseren van evenementen, het beheer van de havens, de communicatie binnen de vereniging, het verwelkomen van nieuwe leden en *last but not least* de passie voor zeilen en 'bootjes' in al zijn vormen en variaties.

Dankwoord

Dit boek had niet gemaakt kunnen worden zonder de enthousiaste medewerking van de geïnterviewde leden én hun interviewers. Zij voerden de gesprekken en schreven de interviewverslagen. Veel dank gaat hiervoor uit naar Bouke Blijdesteijn, Rein Hazenberg, Helma van Heerikhuize, Bas van Horn, Evert Nieuwenhuis en Bob van de Winden. Het vervolgens redigeren

van alle teksten was (ondanks de hoge kwaliteit) een megaklus, waaraan Evert Nieuwenhuis bijna al zijn vrije tijd in januari opofferde. Karin van der Meer verzorgde niet alleen de grafische vormgeving en de productie, maar organiseerde onvermoeibaar ook de drie fotosessies voor de portretfoto's. Tot slot gaat onze dank uit naar Het Scheepvaartmuseum, voor het aanleveren van een digitale reproductie van de originele kabinetfoto van Christiaan Jaski, de eerste 'President' van Het Y in 1885.

Henk Dessens, hoofdredacteur

Durgerdam, maart 2020

Ger Langhout

“ALS JE WEER BIJ HET Y OP DE HAVEN BENT, VOELT DAT ECHT ALS THUISKOMEN”

■ Rein Hazewinkel

Ger Langhout monsterde op zijn zestiende aan bij de Koninklijke Marine. Zeilen is altijd zijn grote passie geweest, van het Binnen-IJ tot de Wadden, van Engeland tot Ithaka. Nu geniet hij als havencommissaris met volle teugen van die prachtige en “beetje kneuterige” haven van Het Y.

In 2019 is havencommissaris Ger Langhout veertig jaar lid van Het Y. “Lid worden gebeurde toen nog via ballotage, dan moest je bij twee heren op het clubschip komen en vertellen wat jouw binding met de zeilsport was. De heer Lohman uit Limmen is bij me thuis geweest om te kijken wat voor vlees Het Y met mij in de kuip kreeg. Ik wilde toen al graag bij Het Y in Durgerdam liggen, nog steeds een prachtig en knus

Op zijn zestiende ging Ger bij de marine

dorp, vlakbij Amsterdam. Ik kende Durgerdam van vroeger, toen ik op school zat in Amsterdam-Oost tegen het Zuiderzeepark aan, en we op de fiets over de sluizen de polder ingingen.” Ger werd pas ‘later’ lid van Het Y, want als marineman zeilde hij bij de zeilvereniging

van de Koninklijke Marine. Daar zeilde hij in een BM, Vrijheid en Randmeer. “En als ik lang verlof had, na een aantal maanden op zee met de marine, dan huurden mijn vrouw en ik voor een prikkie een kajuitjacht bij de vereniging waarmee we dan weer de zee op gingen.”

Friesland

Op zijn zestiende ging Ger bij de marine, maar het zeilen had hij daarvoor al geleerd in Friesland op zeilscholen in Balk en Terhorne. Dat was reuzeleuk en het zeilen heeft hem nooit meer losgelaten. Ook bij de marine kreeg hij tijdens z’n opleiding in Loosdrecht naast schieten en schuttersputjes graven, zeilles en knopen leggen. Na elke zeildag moesten de boten wel geschrobd worden en de opgerolde lijnen als pannenkoeken op het voordek liggen. Later in Den Helder kreeg hij ook les in kustzeilen en navigeren en dan gingen ze in het weekend het wad op. Bij de zeilschool in Friesland werd Ger gevraagd als instructeur en dat heeft hij jaren met veel plezier gedaan: overdag zeilen en ’s avonds naar Sneek, de hele zomer lang!

Na vijftien jaar bij de marine als militair gewerkt te hebben, ging Ger bij diezelfde werkgever verder als burger. Dat betekende dat hij lid moest worden van een ‘burgerzeilvereniging’, en dat werd Het Y. Toen waren

er ook al wachttijden voor een ligplaats, maar niet zo lang als nu. “Er waren toen ook tachtig plekken voor de Y-tjes in Enkhuizen. Maar ik wilde bij Amsterdam liggen en dat kon na een paar jaar.”

Valse wind

Als burger, nu werkzaam op Kattenburg in Amsterdam, kon Ger bij de marine blijven zeilen; er waren wedstrijdes op zomeravonden op het Binnen-IJ waar nu het Chinese bootrestaurant ligt. “Altijd valse wind daar natuurlijk, maar veel rustiger dan nu. Alleen af en toe kwam er een rondvaartboot voorbij. Soms gingen we het IJ op en in de vakanties charterden we met vrienden een boot in Griekenland.”

Op de haven is altijd wat te doen

“Maar omdat m’n vrouw en ik de zeiltochten hier misten, gingen we op zoek naar een eigen bootje. Die moest wel trailerbaar zijn zodat we ook op de Middellandse zee konden varen.” Het werd een Sprinta en nadat alle papieren geregeld waren, reden ze naar Otranto in Zuid-Italië. De Sprinta werd te water gelaten en ze zetten koers richting Griekenland. Ze moesten voorbij Joegoslavië, want dat was toen nog verboden gebied voor de marineman.

Het eilandje Othonoi, Ithaka, het kanaal van Korinthe, ankeren in de baaien aan de Ionische zee en dan ‘s avonds met het roeiboortje naar de kant voor een restaurantje en een glaasje wijn. Meestal stak de wind pas ‘s middags op tot ongeveer 5 à 6 Beaufort maar soms waren er uitschieters tot windkracht 7 en 8. Eén keer

moest ik er ‘s nachts uit om het anker te zekeren, het waren heerlijke reizen.”

“En als je weer bij Het Y op de haven bent, voelt dat echt als thuiskomen: het gemoedelijke, het een beetje kneuterige en dan natuurlijk het dorp en het uitzicht – dat is prachtig. Andere havens hebben dan weer betere faciliteiten, een winkeltje, olie, een kraan en plaats voor onderhoud en zo, maar dat kneuterige is veel beter. Daarbij moet alles ook zo natuurlijk mogelijk en in lijn met het dorp zijn en dat is meteen ook z’n kwaliteit. We moeten zuinig zijn op de laatste stukjes groen want Amsterdam rukt steeds verder op. Ik ging vroeger natuurlijk veel naar Den Helder en toen was West-Friesland nog groen. Nu staat het vol met bedrijventerreinen en datacentra.”

Voor de duivel niet bang

Inmiddels is de Sprinta alweer twintig jaar geleden ingewisseld voor een Dehler Optima. Ger en z’n vrouw voeren ermee naar Denemarken en Engeland. “M’n vrouw was voor de duivel niet bang, ze stuurde beter dan ik. Dus ook als het flink waaide, kon ik met een gerust hart naar voren om de genua te strijken. We voeren vooral naar de eilanden en met een schip dat 1,80 diep steekt, blijft het varen op het wad uitdagend, je moet scherp blijven. Je kan niet zomaar even een tochtje maken. Je moet het wel van tevoren goed berekenen. Het varen op de Wadden blijft mooi.”

Als marineman kon Ger met z’n 57e met pensioen, maar het lijkt of het sindsdien alleen maar drukker is geworden: secretaris van de bewonersvereniging, klussen, fietsen en volleyballen (want je moet wel zorgen dat je fit blijft). Ook zit Ger al jaren in de

havencommissie. “Eerst nog met Ted van de Brom, later met Henk Keuch en sinds twee jaar mag ik het alleen doen.” Als havencommissaris krijg je elke dag wel post, is er altijd wel wat te doen op de haven, is er overleg met Rik de havenmeester. En bij ZV De Onderlinge, waar z’n boot ‘s winters in de stalling ligt, is Ger op vrijwillige basis af en toe havenmeester en zit hij in de hijsploeg.

Het worden drukke tijden voor de havencommissaris

Sinds zijn vrouw is overleden, nu een paar jaar geleden, heeft Ger niet veel meer gezeild. Wel af en toe een weekendje weg maar niet meer weken naar de Wadden. Ger’s nieuwe vriendin is niet zo’n zeiler maar misschien komt dat nog.

Dijkverzwaring

Met de Sail voor de boeg in 2020 en de uitvoering van de dijkverzwaring in 2021, worden het ook drukke tijden voor de havencommissaris. Vanwege de klimaatverandering en de dijkverzwaring rond het Markermeer, is Ger als havencommissaris nauw betrokken bij de gevolgen daarvan voor Het Y. Eerder waren er plannen dat de hele haven veertig meter het water in zou worden verplaatst, met een golfbreker voor de ingang. Maar na verschillende inspraakrondes bij het Hoogheemraadschap, is het huidige plan dat in 2021 de dijkverzwaring als volgt verloopt: tijdens de werkzaamheden wordt de haven op diepte gebracht, de weg wordt verbreed en er wordt een fietspad naast de weg aangelegd. De werkzaamheden betekenen voor Het Y dat de arken losgekoppeld worden en dat alle schepen aan de dijksteiger

tijdelijk verplaatst worden. Daarnaast zijn er letterlijk nog een paar knelpunten die opgelost moeten worden, bijvoorbeeld waar de dijk een hoek maakt en de weg tussen de kapel en een woonhuis door moet. Gelukkig hebben Henk en Ger destijds, toen de oude vaste steiger vervangen moest worden, met een vooruitziende blik voor een drijfsteiger gekozen. Dat scheelt nu een hoop kosten maar er blijft genoeg werk aan de winkel voor de havencommissaris. En dus moet Ger nog heel vaak naar de kneuterige en knusse club in het prachtige Durgerdam.

Sanne van Rijn en Twirre Boogaard

“BIJ HET Y KAN JE VEEL MAKKELIJKER DINGEN LEREN”

■ Bob van der Winden

Sanne van Rijn en Twirre Boogaard zijn de jongste leden van ZV het Y. Allebei zijn ze vorig jaar senior lid geworden, nadat hun jeugdlidmaatschap afliep. Ze zijn opgegroeid met zeilen en Het Y. Het wedstrijdzeilen in verenigingsboot Jabbadabbadoo nemen ze heel serieus – en met resultaat: onlangs wonnen ze hun eerste clubwedstrijd.

We zitten voor het interview in de clubark, aan de oude bestuurstafel met de ingelegde marmeren windroos. Sanne heeft die middag met Abel en Marit in de J22 Jabbadabbadoo de winterwedstrijd gewonnen in 2 uur en 12 minuten en 17 seconden, gecorrigeerd volgens de SW-rating. Euforie: voor het eerst dat de ‘jongerenploeg’ de wedstrijd wint!

Hoe zijn jullie met zeilen begonnen?

Sanne: “Ik zeilde altijd al op vakantie met mijn ouders, die allebei die al jaren lid van Het Y zijn. Ik mocht al aan het roer toen ik er nauwelijks bovenuit kon kijken... Sinds een jaar of vier doe ik mee aan de wedstrijden en toen kwam ik Twirre tegen. Ik voer eerst mee op de Quinto, het schip van mijn ouders. Het eerste jaar heb ik vooral goed gekeken op het voordek en het achterdek. Later mochten we een boot van Bouke de Jong

gebruiken, die er zelf weinig mee voer. Maar toen bleek dat die voor een wedstrijd toch meer onderhoud nodig had: we trokken een keer de hele verstaging uit het dek. Maar nu is er de verenigingsboot, wij zitten ook in de commissie die de boot onderhoudt.”

Twirre: “Ik woon op de dijk in Durgerdam, mijn overgrootvader was visser in Schellingwoude op een schouw, de RD 15, van gemeente Ransdorp. Mijn opa heeft hem nog en daar ben ik op begonnen. Later had ik een Cadet, een soort Laser. Toen ik bij het zeilen met de Laser Sanne tegenkwam, kon ik meevaren op de Quinto. Ik heb ook een jaar met de Grote Gemene Deler meegevaren, ook daar heb ik veel geleerd.”

“Ik heb hier leren zeilen”

Waarom ben je lid van Het Y?

Twirre: “Ik kon al zeilen en ging Maarten Muntinga helpen met het jeugdzeilen. Michiel van der Kwast, die nu de lessen regelt, was toen instructeur. En ik was er altijd: mijn eigen bootje lag altijd bij de WSV Durgerdam, waar het nog steeds ligt. Er was toen nog weinig jeugd op de haven, ik kende eigenlijk alleen Sanne, en via haar leerde ik meer mensen kennen.”

Sanne: “Ik heb hier leren zeilen, de jeugdlessen waren toen nog op vrijdagavond. Ik was niet erg enthousiast toen, al deed ik in die tijd wel drie zeilkampen... In het begin was het een stuk minder gezellig dan nu, in een weekend met de vereniging mee was wel leuk, maar pas toen ik met de wedstrijden ging meedoen leerde

ik meer mensen kennen. Tegenwoordig is er veel meer reuring op de haven: ik probeer bijvoorbeeld altijd de clubweekenden op de haven te promoten via de app-groep. Daar zou ik wel graag meer kinderen van leden zien, die komen er niet zo vaak.”

En lukt het wedstrijdzeilen?

Twirre: “Ik wil graag wedstrijdzeilen op zee en daar ook foto’s van maken. Maar je komt moeilijk in dat wereldje. Meestal willen ze vooral ervaren bemanningsleden. Al is er vaak een groot tekort in bijvoorbeeld Scheveningen. Bij Het Y kan je dingen veel makkelijker leren. En je wordt ook geholpen door de ouderen, bijvoorbeeld Michel Molsberger, die zit in de wedstrijdcommissie. Hij heeft me ook geholpen om in de zeilwereld buiten Het Y te komen.”

“We hebben vandaag voor het eerst de wedstrijd gewonnen!”

Sanne: “Nou, we hebben vandaag voor het eerst de wedstrijd gewonnen! We hebben een ploeg van vier vaste jongeren en af en toe doen er anderen mee. We kunnen nog wel wat mensen gebruiken! Misschien dit jaar via de clubweekenden, daar zijn soms ook andere geïnteresseerden te vinden. We zijn blij met de Jabbadabbadoo maar in de commissie is het vaak lastig. Veel leden van de commissie hebben er weinig tijd voor. De Jabbadabbadoo kan ook wel vaker worden gebruikt door leden, ze wordt eigenlijk vooral door ons met de wedstrijden gebruikt en ingezet voor het jeugdzeilen. Het is ook een logische stap na de Lasers: het schip vaart heel goed, je komt goed mee, je zeilt midden in het veld en je kan er

ook vaak mooi tussendoor omdat ze niet groot is...

Twirre: “Het leuke is dat je met de boot van de vereniging een heleboel leert: je kan er mee experimenteren en je merkt meteen met een J22 of je sneller vaart of niet. Daar leer ik dan weer van voor het grote werk op zee. Ik wil heel graag op grotere en snellere boten varen, dat doe ik nu als fotograaf en voordekker. Maar je moet klein beginnen om echt te voelen hoe het werkt.”

“We krijgen alle vrijheid”

Sanne: “Ik zeil ook bij een studentenvereniging. Het Y zou daar best meer voor kunnen betekenen. Omdat je zelf vaart krijg je ook meer kijk op je verantwoordelijkheid. Ik ben al begonnen met leden werven bij de studenten! Studenten vinden zeilen vaak wel leuk, maar ze zien erg op tegen de kosten van de sport. We zouden ze daar goed mee kunnen helpen, ook met onze eigen boten. Hier is het veel makkelijker om met zeilen te beginnen: het is echt een leukere vereniging geworden nu, we krijgen alle vrijheid en mogelijkheden en dat is prachtig!

Christine Zwierink en Anneke Jochemsen

“HET IS HIER ALTIJD VAKANTIE!”

■ Bob van der Winden

Chrissy Zwierink en Anneke Jochemsen zijn lid van de evenementencommissie. Waar komt hun passie voor zeilen vandaan en waarom voelen ze zich zo thuis bij Het Y en in de evenementencommissie in het bijzonder?

Het is begin december 2019 als we met Chrissy Zwierink en Anneke Jochemsen rond etenstijd in de clubark zitten. Zo direct begint de vergadering van de evenementencommissie met de lustrumcommissie, waarin de taken voor volgend lustrumjaar een beetje verdeeld moeten worden. Chrissy (ook bekend als Christine, red.) en Anneke hebben hun diners meegenomen, wat wel vaker gebeurt in de vereniging – niet iedereen is ‘pensionado’.... Het wordt koud en met enige moeite weten we de verwarming weer een graadje hoger te krijgen. Chrissy is al drie jaar evenementencommissaris en zat daarvoor een jaar in de gelijknamige commissie, Anneke is sinds een jaar lid van de evenementencommissie.

Waar komt jullie passie voor zeilen vandaan?

Chrissy: “Ik kom uit een watersportfamilie. Ik zeilde al met mijn ouders en ging ook op zeilkamp. Een paar jaar geleden kocht mijn broer een Marieholm 26, en omdat die er geen tijd meer voor had mocht ik hem hebben. Mooie langkieler, al is achteruitvaren niet makkelijk. Dat doe ik dus heel langzaam, wat mijn man Pascal

weer ingewikkeld vindt. Ook Pascal zeilde al voordat ik hem kende, en we zijn nu denk ik een van de weinige stellen die alles samendoen: we zijn beiden bemanning en schipper, en dat gaat meestal goed. We varen de boot ook alleen, al vinden we dat minder gezellig. Ik ben wel altijd de eerste die zegt ‘dat gaan we niet redden’; ik heb eerder genoeg van doorzeilen met bakken water over je heen. Dat is misschien wel traditioneel, toch...?

“We liggen dubbel van het lachen als we allerlei gebaren bedenken”

Als we de zeilen bijvoorbeeld strijken, dan is het lastig om elkaar te verstaan. Dan moet je soms zo hard schreeuwen anders hoor je elkaar niet. Eigenlijk zouden we wat meer gebaren moeten leren. Naar elkaar schreeuwen heeft toch geen nut. Alleen konden we bijvoorbeeld geen gebaar voor het woord schoot bedenken. We liggen dan wel dubbel van het lachen als we allerlei gebaren bedenken. Het blijft altijd leuk als je het wel blijkt te kunnen en als al die mannen staan te kijken, word ik daar niet meer zenuwachtig van. Maar ik kan altijd nog wel wat bijle-

ren; daarom ook hadden we de cursus ‘manoeuvreren voor vrouwen’ georganiseerd met de evenementencommissie. Dat was een succes, en nu blijkt – dat mannen ook wel wat meer willen leren – dat valt dan weer mee.”

Anneke: “Daar had ik ook wel aan mee willen doen, die manoeuvreercursus. Huib en ik hebben nu twee jaar een Etap 26, die heeft stahoogte, dat is fijn. Ik zelf vaar nog niet zo lang. Huib wel. Die had een oom met een boot, waarmee we allebei mee hebben meegevaaren. Ik herinner me dat we met zijn drieën al op de Westerschelde voeren toen we nog echt groentjes waren. Het is wel goed gekomen, maar het was een heel avontuur. Huib wilde al heel lang zelf een boot, en toen heb ik hem op zijn vijfenveertigste een zeilcursus cadeau gedaan, samen met onze vijf kinderen. En we hebben steeds meer geleerd sindsdien: flottielje gevaren, vakanties in Friesland, vaarbewijs gehaald, enzovoort. Alleen onze jongste is een echte zeiler geworden, die kan het beter dan wij nu; die won altijd de familiewedstrijdjes op de Kaag.”

“Ik zou het leuk vinden om meer voor jongere leden te organiseren”

Chrissy: “Leuk om te horen hoe iedereen leert. Die cursus manoeuvreren houden we er wel in bij de evenementen, lijkt me. Ik zou het leuk vinden om meer met jongere leden te doen, die zie je niet heel vaak op de haven, zolang ze nog geen ligplaats hebben. We moeten uitzoeken hoe we dingen misschien anders kunnen organiseren.”

Anneke: “Ook zeilles voor volwassenen, bijvoorbeeld op de Jabbadabbadoo, de J22, die we nu in de vereniging hebben.”

Chrissy: “Vroeger zeilde ik als student bij de Amsterdamse Studenten Zeilvereniging Orionis. Daar kregen we voor een wedstrijd altijd even instructie. Men ging er niet van uit ‘dat iedereen alles wel wist’. Dat zou ik ook graag bij de Pampus Regatta zien, een ‘instaprace’: eerst uitleg, dan varen en na afloop samen evalueren! Ook voor mij belangrijk: bij mijn eerste verenigingswedstrijd kwam ik al meteen van de verkeerde kant over de startlijn.”

Anneke: “Onze boot ligt nog in Haarlem, aan de Mooie Nel, net als Chrissy staan we nog op de wachtlijst. Met onze eerste tocht met de nieuwe boot gingen we naar Durgerdam. We kwamen aangevaren en dachten: ‘wat een feest hier!’ We waren meteen verliefd op Durgerdam. Niet alleen de prachtige omgeving, maar ook de hartelijkheid op de haven. Onze kinderen komen ook zo uit Amsterdam fietsen en dan kunnen we een borrel drinken, of zwemmen of varen. Schitterend. Ook als passant voelde ik me meteen welkom, je wordt gedag gezegd, de koffie is altijd klaar. Dat ging ook zo bij de kennismakingsbijeenkomst; het contact met Anne Kooyman was erg leuk. En we kregen meteen contact met andere mensen. In de twee jaar dat ik lid ben, heb ik alleen maar meer contacten gekregen. Ook Huib, die niet in een commissie zit, vindt het prettig hier, je kan nog eens een gesprek voeren.”

Chrissy: “Goed om te horen, maar ik vond het minder makkelijk binnen komen... Ik ben nu vier jaar lid, en inderdaad zie je het veranderen. Een van de eerste keren kwamen we binnen na een reis naar Londen met motorpech. Dan hangt het er erg vanaf wie je dan

treft, of je een leuk welkom krijgt. Zeilers zijn vaak erg behulpzaam, maar sommigen bagatelliseren alles. Dan krijg je te horen: 'ja, Engeland, daar zijn wij al zo vaak geweest, dat stelt niet veel voor...' Terwijl je net vol bent van het avontuur dat je hebt beleefd."

Waarom zijn jullie eigenlijk actief geworden in de vereniging?

Chrissy: "Ik ben eigenlijk altijd al actief lid geweest in mijn studentenvereniging, bij korfbal, et cetera. Ik wil altijd graag ook wat bijdragen. Daar hou ik nou eenmaal van en het helpt ook de mensen beter te leren kennen, dat vind ik fijn. En het verenigingsleven hier is ook gewoon leuk: ik lig nu in Monnickendam en dat is daar super onpersoonlijk. Het is gewoon veel leuker bij Het Y!"

Anneke: "Verenigingen kunnen alleen bestaan bij de gratie van actieve leden. Maar bij mij komt het ook van binnen: ik doe graag mee aan activiteiten, en dan help je ze ook organiseren. Er gebeuren al heel veel leuke dingen. Daar kunnen we nog wel beter in worden ook; de dingen net iets verbeteren die er al zijn: we hebben nu een keuken, daar kan je natuurlijk met een paar mensen een kookclub beginnen op een avond – je hoeft niet altijd de haven uit. De clubweekenden zijn al fijn, dat ook jongeren hier bezig zijn. Dat zou ik voor mijn kinderen ook wel willen, dat er meer te doen is voor jongeren. De stap om contact te maken is best nog groot. Misschien kunnen we meer activiteiten organiseren met de verenigingsboten."

Chrissy: "We zien de dertigers en veertigers te weinig op de haven, misschien kunnen we een keer een evenement speciaal voor hen organiseren. Die kan je dan uit het ledenbestand filteren en speciaal aanschrijven."

Communicatie in het algemeen kan wel beter, meer met de middelen van nu, op den duur een app voor de nieuwe generaties.

Dat bedoelde ik ook met die 'instapwedstrijd'. Er is nog een te groot gat tussen de mensen die geen schip hebben – en misschien niet eens eentje willen hebben – en de mensen die een boot in de haven hebben liggen. Het begin is er, de faciliteiten op de haven, veel kleine boten zoals de J22 en Lasers. Daar kunnen we best meer mee. Echt jongeren erbij halen, een plan van aanpak maken. Misschien moet er ooit nog een ander schip bij, maar we kunnen nu al beginnen met eens uit te zoeken, waar die jongere mensen wel voor willen komen en vast een paar van dat soort dingen organiseren."

Waarom zitten jullie juist in de evenementencommissie?

Anneke: "Ik ben al met het organiseren van activiteiten bezig vanaf mijn vijftiende! Altijd straatfeesten, buurtfeesten, familiefeesten, noem maar op. Daar heb ik dus ook de meeste ervaring mee. Tegelijkertijd leer je mensen beter kennen door iets met ze te organiseren; dan ontstaat er vanzelf verbinding. Met de hele commissie lukte dat heel goed met de vrijwilligersdag in IJmuiden, afgelopen maart: iedereen organiseerde een stukje, de mensen vonden het echt leuk dat de vereniging zo iets voor ze organiseert. Ook met andere activiteiten lukte dat, bijvoorbeeld de wintermiddagen, de eerste zondag van de maand als er ook winterzeilen is. Mensen hebben plezier met elkaar ook naast het zeilen."

Chrissy: "Ik organiseer op mijn werk ook regelmatig evenementen en toen het klikte met de toenmalige leden van de evenementencommissie – Frits, Joop en Bob – dacht ik: 'waarom niet, op deze manier is het leuk om met mensen samen wat te doen voor de club?' In de commissie komen regelmatig nieuwe mensen en het

is altijd een enthousiaste club gebleven, nu ook weer met Anneke en Nils, het zijn altijd echte aanpakkers in de commissie, dat is fijn. We verdelen vaak de kleinere evenementen – zoals een zondagmiddag- of een avond-activiteit – en grotere evenementen doen we met meer mensen."

“Ik organiseer al activiteiten vanaf mijn vijftiende!”

Hoe zien evenementen er in de (nabije) toekomst uit?

Chrissy: "Dat zal niet veel anders zijn dan nu denk ik: in 2016 hebben we een grote enquête gehad waarin bijna 200 mensen duidelijk hun belangstelling aangeven voor een heleboel dingen. Die dingen organiseer je dan, en dan komen er toch maar twintig of dertig leden... Het kan natuurlijk ook aan onze communicatie liggen. Misschien moeten we maar eens een communicatie- en marketingstagiaire proberen te krijgen, om daar wat beter naar te kijken. In elk geval proberen we nu wel alles met de commissie, maar misschien is het toch gewoon zo dat mensen gewoon lid willen worden om op den duur een ligplaats te krijgen, en ze geen tijd hebben voor andere dingen. Het is ook altijd wel een stap om in de groep te komen; misschien kan die 'tussenstap' om nieuwe mensen echt te betrekken, vaker gemaakt worden."

Anneke: "Ik zie mezelf nog wel een paar jaar meedoen. Ik hoop echt dat er meer mensen komen, dat zou ik graag bevorderen. We zouden dan – naast de huidige succesvolle dingen – beter kunnen kijken naar wat mensen graag willen. Misschien is het weer eens tijd voor een nieuwe enquête. We hebben natuurlijk ver-

schillende groepen in de vereniging: de oude getrouwen, de wedstrijdvaarders, de toerzeilers, steeds meer jongeren ook. Het verenigingsleven zou voor iedereen wat moeten bieden dat ze aanspreekt. Die creativiteit wil ik graag in de club houden. Het blijft leuk om eigenlijk midden in Amsterdam te kunnen zeilen, maar ook op de haven te zijn. Durgerdam is uniek, of je nu vaart of een nachtje in de haven ligt, het is hier altijd vakantie!"

Jaap Porsius en Ton Verheul

“WE DOEN GEWOON WAT WE ALTIJD AL DEDEN”

■ Bob van der Winden

De kersverse ereleden Ton Verheul en Jaap Porsius staan al decennia klaar voor Het Y. Tot op de dag van vandaag zijn ze bijna dagelijks op de haven te vinden – en altijd in de weer voor de vereniging.

Eind december 2019. Het miezert al dagen, maar Ton Verheul en Jaap Porsius – onze nieuwe ereleden sinds half november – zijn gewoon op de haven in Durgerdam te vinden. Jaap tref ik bij het slijpen van de ketting van een kettingzaag. Daar heeft hij een speciaal slijpschijfje voor dat in de werkplaats van Het Y is te vinden. Jaap: “Je kan het gewoon zelf doen. Kijk maar, zo doe je dat...” Ton staat met Ger (havencommissaris) en Rik (havenmeester) aan de pont te werken. Deze is geheel opgeknapt op de helling van (en door) Ruurd Porsius en nu moet de nieuwe kabel onder water worden aangebracht. Maar het is elf uur en dus koffietijd – we beginnen aan het interview.

Hoe zijn jullie bij Het Y terecht gekomen?

Ton: “Sommige mensen maken ervan dat ik zestig jaar lid ben... maar dat klopt niet. Wel loop ik hier in Durgerdam al zestig jaar rond: vanaf mijn vijftiende kwam ik op de Y-vector van mijn buurman, die hier toen in het riet lag. Maar pas op mijn vijfentwintigste kocht ik een

botter, de HK3. Ook die lag in het riet, want geld om het lidmaatschap te betalen had ik niet. Omdat ik wel altijd vuilnis en zo naar de wal bracht, zei de toenmalige havenmeester – ook een Porsius indertijd – “blijf jij maar lekker liggen daar”. Pas in 1989 ben ik lid geworden, dat is dus dertig jaar geleden.”

“Sommige mensen maken ervan dat ik zestig jaar lid ben...”

Jaap: “Dat herinner ik me wel; ik woonde op de dijk toen en we zaten altijd aan de buitenkant te vissen in de haven: zulke ratten had je bij de steiger in het riet, omdat iedereen zijn vuilnis daar dumpte! Mijn vader was hier geboren, hij kwam uit de visserij en na de oorlog kregen al die visserlui, die werkeloos werden, een rijksbetrekking; mijn vader in Alkmaar bij Defensie. Daardoor verhuisden ze naar Heiloo, daar ben ik geboren. Een jaar later ging hij bij de pont varen in Amsterdam en verhuisden we naar Nieuwendam en daarna terug naar Durgerdam. Daar had je natuurlijk een roeibootje met zoveel water voor de deur. Daarna kocht ik een

motorboot, die lag altijd bij de burens, WSV Durgerdam, waar ik later havenmeester werd. Omdat er in de haven van Het Y wel stroom was, lagen we daar in de winter. In 2001 ben ik lid geworden; Marja van het bestuur zei toen: 'word maar lid, want leden hebben voorrang als er een keer geen plek is in de winter'. Ik had er nooit over nagedacht dat je met een motorboot ook lid kon worden!"

Zeilden jullie ouders ook?

Jaap: "Mijn vader voer op een botter als visserman, en mijn opa was parlevinker. Ik ging vaak mee en zat dus altijd op het water. Toentertijd heb ik een Curtevenne kruiser als casco gekocht en in een jaar helemaal zelf ingebouwd naast ons huis op de dijk. Ik was instrumentmaker bij het GEB, dus techniek was niet het probleem. Maar het zijn wel altijd motorboten geweest, bij mijn vader en grootvader en ook voor mij. In 1990 heb ik de Valkvlet, die ik daarna had opgeknapt ingeruild voor een kotter, een Leson spitsgatter, en die heb ik nu nog."

Ton: "Ik kocht in 1965 een botter van de botterbouwer Oost uit Harderwijk. Die is bijna compleet vernieuwd in de achttien jaar dat ik hem had... Onze buurman had er vroeger ook eentje; ik ging altijd met hem mee op vakantie want mijn vader was vroeg overleden. Later lag hij met zijn botter in de Leidsegracht en ik om de hoek, in de Keizersgracht. Ik had de mast van die botter strijkbaar gemaakt, beetje water erin laten lopen en je kon net onder de bruggen door..."

Van die buurman heb ik zeilen geleerd: wij zeilden al naar Terschelling en roeiden zelfs naar De Richel, we hebben ook weleens een rondje om Terschelling geprobeerd te roeien... Ik heb toen nog vier jaar in Almere gelegen, mijn vriend werd daar de eerste voorzitter van

de watersportvereniging. Daar ben ik begonnen met het bouwen van steigers... Dat kon ik hier later mooi in praktijk brengen ook. Die botter hebben we later ingeruild voor een zeilkotter en daarna een schokker. Daar kregen we een keer met harde wind een schuiver en gingen we op het Hoornse Hop op zijn kant. Toen had mijn vrouw er geen zin meer in. Ik had in die tijd wel net een perfecte schouw gebouwd met een stel vrienden. Alles erop en eraan,

We kregen met harde wind een schuiver en gingen op het Hoornse Hop op zijn kant

rvs, elektra, alles op en top. Toch maar verkocht dus en samen met de buurman een oude Schottelboot opgeknapt van Rijkswaterstaat. En die heb ik nog steeds, want de buurman had geen vaarbewijs en er ook weinig zin meer in: die gooide gewoon de papieren van die boot bij mij in de bus; ik moest hem maar kopen."

Hoe zag de vereniging eruit toen jullie lid werden?

Ton: "Nou, het was nog echt wel een ballenvereniging toen ik lid werd: allemaal in blazer op de nieuwjaarsreceptie en zo. Ik mocht wel lid worden, want iedereen kende mij: ik was altijd bezig op de haven. Dat was ook nog zo toen ik havencommissaris werd, rond 2000. Later veranderde dat, maar ik heb nog moeten aftreden als havencommissaris omdat leden hadden geklaagd dat iemand met een motorboot geen bestuurslid kon zijn – dat dan weer wel... Toen dat een jaar geleden terugkwam in verband met die kwestie rond btw op ligplaatsen voor motorboten, ben ik maar meteen bij Jaap,

bij de WSV Durgerdam dus, gaan liggen in de winter. Ik had geen trek in discussies over motorboten. Maar als lid ben ik gewoon altijd blijven doen wat ik altijd deed." **Jaap:** "Toen ik binnenkwam als lid in 2001 is zo'n beetje de omslag gekomen. Ik moest wel door de ballotage, een stuk of vijf mensen vroegen wat mijn vakgebied was en zo. Maar onder voorzitterschap van Evert Serné was de kentering al aan de gang: Ton en Henk Keuch zaten toen al in het bestuur en die hadden al helemaal geen zin in dikdoenerij. Onder Rein en Marjan Schiffart als havenmeesters was het ook altijd feest op de vrijdagavonden: Marjan was erg goed altijd achter de bar. Ton bleef dan op zijn boot 's nachts, we hebben hem nog wel eens uit het water moeten vissen..."

Ton: "Dat lag even anders: vroeger stond er precies een paal op de hoek van de A- en de B- steiger. Die hadden we toen zelf weggehaald en 's avonds, toen we uit de bar kwamen, wil ik even langs die paal lopen... maar die was er niet meer dus daar ging ik..."

Hoe ging dat in zijn werk met klussen en zo, toen?

Jaap: "Thieu van Houten was toen havencommissaris en die lag met zijn schip bij ons voor de deur, mijn zoon ging ook altijd met hem uit varen. Thieu werkte bij de PTT en die heeft veel verbouwd, hij leidde ook de werkploeg."

Ton: "Ja, dat was een mooie: klokslag twaalf uur werd er gestopt met werken en kwam er een borrel en later de lunch op tafel, hij zorgde wel altijd voor een goede maaltijd voor de werkploeg. Henk, Chiel, Jurgen en ik waren de vaste werkploeg toen, maar er werkten vele anderen mee."

In die tijd is toch ook de buitensteiger gebouwd?

Ton: "Dat is een verhaal op zich. Ik was al lid en we

hadden hier aan de steiger de Lichtstraal liggen. Maar daar moest het clubschip komen. We hebben toen palen gekregen van het GVB: dat waren oude lantaarnpalen. Het buitensteigertje was hartstikke laag, daar hebben we toen paalmutsen opgezet. Veel werk werd

toen gedaan door de leerjongens die we in mijn bedrijf hadden. Die hebben een hele hoop gelast hier, beter dan een beetje oefenen op niks, toch? Een Joegoslaaf in opleiding is indertijd nog eens met laselektrodes en al het water in gevallen. Gelukkig overleefde hij het en met wat droge kleren hebben we hem weer aan het werk gezet. Het hielp natuurlijk wel dat onze directeur ook lid was van Het Y en ook aan de buitensteiger lag... Met de werkploeg hebben we toen het nieuwe dek op de steiger gelegd. Chiel heeft daar weer een hele stapel U-balken aan gelast en zo werd die een stuk verlengd. Gek genoeg was de steiger op de oude tekeningen die er bestonden een stuk korter dan op de luchtfoto's. De tekeningen hebben we daar toen op mogen aanpassen. De baddingen van de oude steiger liggen nu nog naast de rietsteiger trouwens, die zullen nu wel van Natuurmonumenten zijn, want die hebben het rietland overgenomen. Het was wel een hele grote klus, alles bij elkaar – daar heb ik in 1994 die Paul Niemanprijs voor gekregen.”

“Wij doen het gewoon voor onze lol, daar hoeft ons geen erelid voor te maken!”

Jaap: “Ja, die kreeg ik veel later ook: dat was voor de reparatie van de pont en de steigers in 2012.... Op het moment gaat het niet veel anders: ik kom hier meestal 's morgens om een uur of half tien; Ton en Rik zijn er dan al. Dan begint de dag met koffie: wat is er allemaal te doen nog? Meestal zijn we dan met zijn drieën. Dan is het tot de lunch een paar klussen doen; dat kan van alles zijn: gisteren hebben we bijvoorbeeld alleen maar

zitten bedenken hoe dat met de pont moest. Vandaag kon dat dan worden uitgevoerd. Maar er is altijd van alles te doen: de kettingzaag slijpen – je hebt gezien hoe dat moet – opruimen, toegangsbord lakken, steigerdelen vernieuwen, elektraklussen, de havenboot – er is altijd wat te doen, zeker voor een instrumentmaker.”

“Ton: “Ik vind het gewoon fijn als alles er een beetje goed bij ligt”

Ton: “Ik vind het gewoon fijn dat alles er ook een beetje goed bij ligt hier. En dus ga ik regelmatig alles een keer opruimen. Ook de nieuwe opslagruimte is nu goed ingeruimd. En goed eten tussen de middag hou ik graag in ere: er moet altijd wat lekkers zijn! Dus zorg ik naast mijn eigen boterhammen voor een gehaktballetje, een worstje voor iedereen. Wij doen dat gewoon voor onze lol, daar hoeft ons geen erelid voor te maken!”

Hoe is het om erelid te zijn?

Jaap: “Ik stond er wel van te kijken, dat ze me erelid wilden maken: ik ben echt niet de enige die dat verdiend heeft! Er zijn heel wat meer leden die zich ‘stille kracht van de vereniging’ zouden kunnen noemen!”

Ton: “Ik zat er niet zo op te wachten... Voor mij maakt het niks uit: ik blijf gewoon doen wat ik altijd al deed. We zien het wel als een blijk van waardering. Maar ook anderen staan altijd klaar. Cobie zorgt altijd prima voor de financiën. Ruud bijvoorbeeld, en Chiel om er maar een paar te noemen, verzetten ook bergen werk. En niet te vergeten Rik en Ger. Ruud gaat binnenkort bijvoor-

beeld weer een mooie picknicktafel maken. Chiel is alweer aan het lassen aan de steigers. Die kan je ook altijd bellen!”

Michiel van der Kwast

EEN SPETTEREND ZEILERSLEVEN

■ Henk Dessens

Wie Michiel van der Kwast ook maar even spreekt, wordt meteen getroffen door zijn aanstekelijke enthousiasme. Geen wonder dat hij al enkele jaren een flinke ploeg instructeurs en helpers weet te motiveren voor het jeugdzeilen van ZV Het Y.

Kom je zelf uit een watersportfamilie?

“Ja, mijn vader had een catamaran en daarop heeft hij mij en mijn tweelingbroer leren zeilen. We woonden in Meppel en we zeilden op de Beulakerweide. Eerst kreeg ik een klein polyester bootje – het type weet ik niet meer – en toen we een jaar of 10, 11 waren, kwam er een houten Flits. We deden mee aan wedstrijden, maar erg succesvol waren we in het begin nog niet. Ik herinner me dat de starttoren ons eens affloot nadat het laatste veld al lang gefinisht was. Ze toeterden acht keer, met de mededeling dat zij voor de Van der Kwastjes anderhalf uur overgewerkt hadden. Na de Flits zeilden we nog even in een Schakel, maar toen we wat ouder waren keerden we toch weer terug naar de catamarans. Ik heb verschillende Hoby Cats gehad, als laatste een Hoby Fox F20 een snelle, zes meter lange formuleboot. We hebben onder andere vaak meegedaan aan de Ronde van Texel.”

Je hebt nu een kajuitboot?

“Ja, maar eigenlijk vond ik een kajuitboot eerst helemaal niks. Als een boot een wc en een keuken had,

wilde ik er niet mee wedstrijdzeilen. Tot ik met Helma, toen nog mijn vriendin, met vier vrienden op een boot zeilden die de ouders van één van onze vrienden in Griekenland hadden liggen. Helma zei: ‘Lijkt jou dat ook leuk, straks, met onze drie kinderen?’ Ik zei direct: ‘Ja!’

“Op een boot met wc en keuken wilde ik niet wedstrijdzeilen”

“Toen we in 2005 inmiddels twee jonge kinderen hadden namen we afscheid van de catamaran en kochten we een Bavaria 36, samen met vrienden. We hadden hem liggen aan de Grevelingen en daar zeilden we ook wedstrijden, voor de Grevelingencup en zo. We waren best fanatiek, wij gingen door als de meeste zeilers het te spannend vonden en ermee ophielden. We maakten ook tochten naar Engeland, Frankrijk en Denemarken. Omdat een boot met een diepere kiel hiervoor geschikter was lieten we ons uit de Bavaria uitkopen en kochten we de boot die we nu hebben, de Marlene, een Sunfast 37. Voor de kinderen had ik een schommel gemaakt in de kajuitingang, ze vonden het fantastisch. In 2012 zeilden we ermee naar Engeland en bezochten we daar de Olympische Spelen.”

Hoe ben je bij Het Y terechtgekomen?

“Ik had Het Y wel eens gezien als we erlangs voeren, maar ging er altijd van uit dat ik met onze diepgang niet door die poel heen kwam. Maar toen wij die Bavaria nog hadden, kwamen we toevallig Joop van Rijn en zijn gezin tegen op de Grevelingen. Onze kinderen speelden met elkaar, we dronken een borrel, hadden een barbecue, we konden het met zijn allen goed vinden en wisselden telefoonnummers uit. Joop had toen al een Sunfast 36, die ik een mooie lijn vond hebben.

“Lijkt jou dat ook leuk Michiel, straks met onze drie kinderen?”

Later heb ik hem gebeld omdat ik meer informatie over die boot wilde hebben. Die winter maakten we een afspraak in Durgerdam om zijn boot te bekijken. Joop was bezig de boot grondig op te knappen dus het leek wel een slagveld, maar de liefde voor de Sunfast was geboren. Later kwamen we elkaar nog een keer tegen, in Blankenberge, tijdens een heftige storm. Van een afstand zag ik al een krullenbol en drie blonde dames, dus ik dacht: ‘Dat kan niet missen’. Inmiddels woonden we in Huizen en de boot lag nog aan de Grevelingen, wat toch een beetje ver was. Joop maakte me enthousiast en zo zijn we lid van Het Y geworden. We deden mee aan de dinsdagavondregeling en kregen eerst een flexplek en later een vaste plek.”

En toen werd je voorzitter van de Commissie jeugdzeilen?

“Het jeugdzeilen bestond al bij Het Y, ik nam het over van Maarten. Maar het team is inmiddels flink uit-

gebreed. Ook heb ik aan het bestuur voorgesteld om onze jeugdzeilers volgens de CWO-normen van het Watersportverbond te gaan opleiden, en dat werd goed bevonden. Per seizoen hebben we tien instructiedagen. Inmiddels hebben we ook de vloot flink uitgebreid, met Optimisten, Bic’s, Pico’s en Lasers en vorig jaar hebben we ook gezeild met de nieuwe verenigingsboot. De opa van Jari, een van de cursisten, brengt soms zijn catamaran in – hij vindt het superleuk om te helpen. Wat ik zo leuk vind, is dat de jongens en meisjes die eerst les hebben gehad, nu zelf ook instructeur zijn geworden en de school helpen runnen. Elk jaar hebben we zo’n 26 kinderen in verschillende klassen en tien instructeurs, plus nog een aantal helpers. Ook kinderen ‘van de dijk’ doen mee. Het plezier staat voorop, ook als we een keer niet kunnen uitvaren omdat het te hard waait. We hebben zelf drie kinderen, de jongste doet nu al vier jaar mee met lessen, maar de twee oudste zijn 17 en 18 en haken geregeld aan als instructeur. Waarbij Noor zelfs een eigen fanclub heeft!

“De oudste twee gaan niet vaak meer met de grote boot maar vinden het water en zeilen wel fantastisch. Bijzonder is dat we dit jaar in de zomer weer met z’n allen op pad gaan en wij hen graag beter willen leren varen, zodat ze zelf kunnen zeilen en aanleggen en ook met hun eigen vrienden erop uit kunnen gaan.”

Heb je nog wensen, voor nieuwe vaargebieden of zo?

“Eigenlijk doe ik graag dingen met andere mensen samen, dat vind ik het leukst. Ver weg gaan vind ik niet zo belangrijk. Al hebben we wel eens vrienden onze boot alvast over laten varen naar een buitenlandse bestemming en dan voeren wij de boot in onze vakantie weer terug. Het afgelopen jaar hebben we met het gezin rond Sardinië en Corsica gezeild, fantastisch zeilgebied.

“Met z’n allen dingen doen, dat vind ik het leukst”

Vooraf Bonifacio vonden we erg indrukwekkend. We hebben allebei een baan, Helma en ik, maar we kunnen onze zeilvakanties altijd goed plannen. Gezelligheid staat altijd voorop bij ons. We hebben in Durgerdam nu de Clubweekenden – voorheen Familieweekenden – waar wij samen met Joop en Meike mee zijn begonnen. We brachten gewoon onze eigen barbecue mee naar de club en maakten het gezellig. Na de donatie van onze barbecue aan Het Y heeft de vereniging, door het grote succes, er nog een barbecue bijgekocht en werd het “Bring Your Own Barbecue”. Helemaal mooi, hoe we dat binnen de vereniging oppakken. Dat vind ik dus leuk, om met z’n allen dingen te doen.”

Foto: Twirre Bogaard

Chiel van der Kwast

“WEDSTRIJDJES VIND IK HET LEUKST”

■ Helma van Heerikhuizen – van der Kwast

Chiel van der Kwast krijgt op Het Y zeilles. Hij komt graag in Durgerdam, waar ook het schip van zijn ouders ligt.

Chiel van der Kwast is elf jaar en woont in Huizen. Chiel (zoon van de interviewster, red.) maakte zijn eerste zeiltrip als baby van vier weken oud. Samen met zijn ouders, grote zus en broer beleefde hij een prachtige vakantie in Zeeland. Hij zeilde heerlijk mee over de Oosterschelde en de Grevelingen. Chiel kan zich er niks meer van herinneren, maar vertelt de verhalen van zijn ouders graag door! Toen hij wat ouder werd, mocht hij bij zijn zus en broer in de Optimist. Hij vond het geweldig dat hij mee mocht varen. Zijn zomertentue was een zwembroek met zwemvest. Dit droeg hij in de vakanties drie weken lang elke dag met plezier en hij was een echte waterrat.

Op zijn achtste mocht hij eindelijk zelf aan het roer. Chiel kreeg zeilles bij onze vereniging. Het jacht Marlene, de Janneau 37, van zijn ouders doet elke dinsdagavond mee met de zeilwedstrijden van Het Y en ligt sinds de zomer van 2014 in onze haven.

Omslaan

Tijdens de eerste zeilles was er een heleboel wind, vertelt Chiel. Dat vond iedereen eng. “Toen gingen we zeilen bij het riet, links van de grote boten.” Chiel

vindt de zeillessen leuk. Hij heeft van alles geleerd. “Hoe je kan weten waar de wind vandaan komt, hoe je zeilen moet zetten en de koersen kan bepalen.” Hij heeft nu vier jaar les gehad en inmiddels zelf gezeild in de Optimist en de Open Bic. “Wedstrijdjes vind ik het leukst”, vertrouwt hij ons toe. Harde wind vindt hij ook gaaf. “Want dan ga je lekker hard. Omslaan vind ik niet erg maar juist wel leuk, behalve als het water ijskoud is.” Chiel moet er zelf om lachen tijdens ons gesprek. De instructeurs zijn aardig en ze maken vaak lol. Als hij zelf instructeur was, zou hij ook spelletjes tussendoor organiseren zodat het altijd leuk blijft. Chiel ziet zichzelf deze zomer alweer varen tijdens het jeugdzeilen. Samen met de andere kinderen. “Het is leuk om elkaar elke week in de haven te zien”, vindt Chiel. Naast het zeilen vindt hij het voetbalveld van Durgerdam ook een prima plek. Hij is hier vaak te vinden met een bal en een paar vrienden uit de haven. “Dan ga ik na het zeilen lekker met mijn vriendjes voetballen.” Als ik vraag naar zijn mooiste zeilherinnering, zegt hij. “Alle zeilvakanties, lekker met zijn vijven op de boot.” En, voegt hij eraan toe, “in Kroatië was het lekker warm en kon ik de hele dag in mijn zwembroek lopen.” Met een glimlach op mijn gezicht bedenk ik mij dat we dit soort tropische dagen ook af en toe in Durgerdam beleven.

Jan van Mierlo en Corrie Oudhoff

“MARKEN VOELT ALS THUISKOMEN”

■ Bouke Blijdesteijn

Jan is uit 1931 en daarmee één van de oudste leden van ZV Het Y. Corrie is beduidend jonger, maar zoals het betaamt wordt haar leeftijd niet vermeld. Jan begint met de mededeling dat zijn verhaal natuurlijk het interessantst is (gevolgd door protesterend gekuch van Corrie).

Jan is geboren en getogen in Amsterdam. Zijn ouders hadden een eikenhouten Friese schouw, die ze zelf hadden laten bouwen voor de som van goo gulden. Dat is nu een flutbedrag, maar toen een heel behoorlijke som geld. Ze waren lid van Watersport Vereniging Amsterdam aan de Nieuwe Meer. Als kleine jongen leerde Jan zeilen van onder andere oom Kees, een vriend van zijn ouders. Om de kneepjes van het zeilen onder de knie te krijgen, vroeg Jan een keer aan oom Kees: “Wat doe je nou als die boot nog schuiner gaat dan we nu doen?”, waarop het antwoord was: “Kijk, er zijn twee mogelijkheden. Opsturen in de wind, of het grootzeil laten vieren.”

Vier vrienden

Jan vond dat hij met die informatie als achtergrond wel kon zeilen. Hij was toen elf jaar oud. Vader overleed aan het begin van de oorlog en de schouw werd verkocht, maar de aantrekkingskracht van het water bleef. Vanaf zijn jongste jeugd had hij drie boezemvrienden: Bob,

Egbert en Theo. Met zijn vieren deden ze alles samen. Fietsen, op straat spelen en ook varen. Gezamenlijk hadden ze zeilbootjes en een kano. Daarmee gingen ze in de zomervakantie naar de Biesbosch. Een hele onderneming om daar te komen, want motoren was er niet bij. Jagen, roeien, zeilen en – als je geluk had – een sleepje. De hele zomervakantie, vijf weken, brachten ze daar door. Jan ging daarna wiskunde studeren. Je kon in die tijd nog alle tijd nemen voor je studie. Er stond geen tijdslimiet op en het kostte weinig. Die tijd nam Jan dan ook, want scheepsnavigatie moest ook geleerd worden, plus dat hij veel opstapte bij anderen, ook op zee. Al doende werd Jan een ervaren (zee)zeiler.

Naar de Biesbosch: jagen, roeien en zeilen

Lange zeereizen

Corrie kwam pas in de jaren zeventig in beeld en daarmee de wens om een eigen scheepje te hebben. Dat werd een Etap. Eigenlijk een bootje voor het binnenwater, maar ze zeilden er wel mee naar Helgoland en de Deense wadden. Tsja, toen was er behoefte aan een ligplaats en werden ze lid van de Watergeuzen. In 1989 werd die ingeruild voor een Humphries, de Anna P², een zeewaardige racer van 34 voet met 1000 zeilen en

spinnakers – een fantastisch schip, waar ze vele tochten mee hebben gemaakt. Ze vertrokken vanuit Marken, want ze hadden via voorzitter Ben van Huystee een ligplaats op Marken gekregen bij Het Y, waar ze in de jaren tachtig ook lid van waren geworden. Omdat Jan in het onderwijs zat, had hij veel vakantie, en Corrie spaarde haar ‘ouwelullendagen’ op tot de vakanties. Tochten met de Anna P² werden gemaakt naar de noordkust van Spanje, Oostzee tot en met Finland, Noorwegen en Schotland. Jan schreef daar artikelen over, waarvan momenteel een deel weer wordt herdrukt in het Y-journaal. Zo ontwikkelden Jan en Corrie zich tot zeer ervaren zee- en wedstrijdzeilers op eigen schip, maar ook als veelgevraagde opstappers bij anderen, waaronder de Karimata van Egbert Blokzijl, één van Jans jeugd vrienden. Maar daarover later meer.

“Fastnet Race 1978: goed schip, er was geen angst”

Met pensioen

In 2005 werd de Anna P² vervangen door de Anna P.. De punt achter de P betekende dat dit hun laatste schip zou worden. Ook hiermee werden mooie tochten gemaakt, bij voorkeur naar het noorden: Schotland, Orkneys, Shetlands, Hebriden. In vier, vijf dagen in één ruk naar Wick in Schotland en dan genieten van de mooie baaien en de stilte. Er waren nauwelijks andere zeilschepen. Jan was inmiddels met pensioen. Of hij plaats wilde maken voor jongere leraren die geen vaste aanstelling kregen? Dat wilde Jan wel! Met 54 ging hij met pensioen. Jan heeft ondertussen langer pensioen dan hij gewerkt heeft. In de navigatiemiddelen waren in de loop der tijd mooie ontwikkelingen. Op de Anna

P² hadden ze een Decca, een prachtopparaat. Die gaf je midden op zee een positie met een foutmarge van 30 mijl en dat was ruim voldoende, temeer daar het apparaat bij de positie ook de foutmarge weergaf. Later kwam daar GPS (6 meter nauwkeurig) en zelfs AIS bij tot grote vreugde van Corrie: je kon zo op het scherm zien wat een passerend schip deed.

De Fastnet Race van 1979

Zijn er nog sterke verhalen, want dat hoort bij zo’n verslag? Jazeker. In 1979, in het jaar van de rampzalige Fastnetrace, waren Jan en Corrie in het voorjaar als opstappers op het schip van Bouke Wybenga op weg naar Noorwegen, toen ze voor de kust van Denemarken ter hoogte van de Jutlandbanken werden overvallen door een zware noordwester. De zee had zich enorm opgebouwd en brak op de banken waar ze net waren. Een vreselijke ervaring. Ze gingen daarna nooit meer over de Jutlandbanken. En daarna, in hetzelfde jaar, was er de Fastnetrace. Jan voer mee op de Karimata, een Koopmans van krap 10 meter van Egbert Blokzijl als co-navigator en eerste stuurman. Ze waren met zeven man aan boord. Vanaf Plymouth zeilden honderden schepen uit met mooi weer. Voorbij Land’s End begon het te waaien uit het zuidwesten. De wind groeide uit tot een zware storm, waarbij geen zeilvoering meer mogelijk was. Het was een heksenketel. Het voordeel was dat Jan, ook kok, niets hoefde te koken. Het nadeel was dat ze van de kaart af dreigden te geraken. Jan heeft toen op een stuk papier lichten en vuurtorens uit de Reeds ingetekend. Mochten ze wat zien, wisten ze bij benadering waar ze waren. Verder ging alles goed; het was een goed schip. Er was geen angst. Van wat er om hen heen gebeurde hadden ze geen flauw idee. Er was geen marifoon aan boord (“niks gedaan met zo’n knet-

terend apparaat”) en zodra het BBC weerbericht voorbij was, ging de radio uit. Er begon een lampje te branden toen er een verkenningsvliegtuig over vloog. Zij hebben hun zeilnummer maar getoond. Dat bleek een gouden greep. Zo kon aan de wedstrijdleiding doorgegeven worden dat de Karimata was gesignaleerd, ogenschijnlijk zonder averij.

Gewoon lekker doorgezeild

Corrie, thuis in Amsterdam, had al veel eerder in de gaten dat er zich een ramp had voltrokken. Schepen vergaan en schepen verlaten, lege reddingsvloten, verdronken bemanningsleden... Ze hoorde elk uur op het nieuws de stand van zaken: tien Nederlandse schepen vermist, waaronder de Karimata. Na 24 uur nog drie, waaronder de Karimata. Koopmans had gezegd: “Goed schip, goede bemanning”, maar ja... Corrie houdt het niet meer uit en gaat naar Plymouth. Geen Karimata. Er werd haar geadviseerd om maar de havenmeesters van mogelijke uitwijkhavens te bellen. “Karimata? Nee, niet hier” kreeg ze continu te horen, totdat ze op een gegeven moment de Karimata zag binnenlopen. Pfffff!

Er begon een lampje te branden toen er een verkenningsvliegtuig over vloog

En daarna? Hebben ze weleens overdacht om niet meer van dit soort tochten te maken? Eensgezind: “Geen moment. We hebben daarna gewoon lekker doorgezeild.” En tegenwoordig? Je kunt er niet omheen dat Jan slecht ter been wordt. Is het commando van de Anna P. overgegaan in de handen van Corrie? In geen geval, dat

zie je verkeerd. Het is alleen zo dat het dekwerk nu door Corrie wordt gedaan en het sturen door Jan. Verder dan het IJsselmeer en de Wadden komen ze niet meer.

Clubgevoel

En de relatie met ZV Het Y? Jan kent Het Y al van de jaren 1940-1950, al was hij toen nog geen lid. We gingen als jonge knapen wel aan Porsius, de havenmeester, vragen of het verantwoord was om met onze 12” jol over te steken naar Kampen. Als die ‘ja’ zei, was het vertrouwd en gingen we. Marken voelt als thuiskomen. Iedereen kent elkaar en houdt een oogje in het zeil. Bij een (technisch) probleem is er altijd wel iemand die helpt, zoals die keer dat er een probleem was met de verstaging. De gebroeders Palmboom hadden dat zonder problemen en eigenlijk ongevraagd in no time opgelost. Kom daar maar eens om in een commerciële haven. Dat laat zien dat het een verenigingshaven is: clubgevoel, iedereen kent elkaar. Het is lekker rustig, je wordt goed opgevangen als dat nodig is. Nog wensen voor de haven? Jan: “Nou je het zegt: de steigers worden steeds smaller voor mijn gevoel, als gevolg van mijn ouderdom. Verder is voor ons alles dik in orde.”

Sjors van der Woerd

“OP DE KAAG VOELDE IK ME AL COLUMBUS”

■ Bob van der Winden

Sjors van der Woerd raakte verslingerd aan het zeilen dankzij een buurmeisje, waar hij heimelijk een oogje op had. Een paar jaar daarna stak hij als vijftienjarige met zijn twee jaar oudere zus het Kanaal over. Na een wereldreis met zijn Felice neemt hij al jaren de hooners waar als schipper van het startschip op de dinsdagavondwedstrijden.

Sjors van der Woerd is binnen Het Y al jaren vooral bekend als schipper van het startschip tijdens de dinsdagavondwedstrijden. Niet formeel, maar zeker wel informeel een belangrijk lid van onze vereniging. We spreken elkaar bij hem thuis aan de Amstel in Amsterdam. ‘Kijk’, zegt hij, wijzend op de passerende schepen, ‘een mooie plek voor een botengek, toch? Ik woon hier al sinds mijn studententijd, toen had ik hier een kamer. Mijn hospita van toen wilde het huis wel aan ons verkopen toen ze naar een aanleunwoning moest verhuizen. Ik woon hier inmiddels 35 jaar.’ En ik woon al 32 jaar bij hem om de hoek. Ik kwam hem natuurlijk bij Het Y op de dinsdagavonden regelmatig tegen, maar nu heb ik er ook een leuke buurman bij.

Hoe ben je aan het zeilen verslingerd geraakt?

“Mijn buurmeisje in Barneveld was een paar jaar ouder dan ik en ik was als twaalfjarige een beetje verliefd op haar. Zij was zeilinstructrice en door haar kwam ik op

een zeilkamp terecht. Toen was het meteen raak – niet zozeer met het buurmeisje, maar wel met het zeilen. Op een 16m² op de Kaag voelde ik me al Columbus! Toen mijn jongere zus en ik allebei een zeildiploma hadden, wilden mijn ouders wel een boot kopen. Dat werd een kajuitscheepje van 4,70 meter. Toen leerden onze ouders zeilen van ons. Wij waren helemaal gek van zeilen, toen we 17 en 15 waren voeren mijn zus en ik in 1979 al in een 22-voeter naar Dover met zijn tweeën, alleen varende op een kompas. Vanaf toen wilde ik niets liever dan lange zeilreizen maken.”

“We hadden afgesproken dat we terug zouden gaan als we de eerste ijsberg tegenkwamen”

En heb je die ook gemaakt?

“Met Carola, mijn eerste vrouw, was alles op het zeilen gericht. We voeren een Zeeton 24 en later een Pion, waar we veel wedstrijden mee zeilden, en daarna een Q33 waar we onze vertrekkersreis mee zouden maken. Dat werd uiteindelijk toch een J 42, een J-boat die speciaal voor cruising is gemaakt; ik heb hem nog steeds, de enige in Nederland. In 1996 zijn we er mee vertrokken, nadat ik mijn reisbureau had verkocht. De oceaan

over, naar Brazilië, 500 mijl de Amazone op – die is op veel plekken nog breder dan het IJsselmeer! We bleven overal waar we het leuk vonden langer hangen, zes weken in Paramaribo bijvoorbeeld, zes weken in New York, door naar Canada. We hadden afgesproken dat we

terug zouden gaan als we de eerste ijsberg tegenkwamen. Dat was bij Halifax, daar keerden we om en zeilden zuidwaarts naar de Carieb en daarna via de Middellandse Zee terug naar Nederland. Ik ben enorm blij dat we deze reis op jonge leeftijd al konden maken, want kort daarna werd Carola ziek en overleed zij.”

Hoe kwam je bij Het Y terecht?

“Voordat we vertrokken was ik al lid van Het Y geworden. Toen we terugkwamen in 2001 kreeg ik een plek in Enkhuizen en daarna een zwerfplek in Durgerdam. Die zwerfplek hadden we een jaar of vijf. Ik voer toen al vaak mee op het startschip met de legendarische Ome Be, dat was echt een bijzondere man! Bij hem kwam al

“Maar uiteindelijk gaat het er natuurlijk om dat we lekker varen”

gauw de fles Bols op tafel. Hij was toen al in de 80. Een groot deel van de ploeg die nu het startschip bemand, was er toen ook al. Toen Ome Be niet meer kon varen ben ik begonnen als startschipper, in het begin roulerend met anderen. Het Y was toen vooral Het Y van Jan Arts; samen met Joop van Rijn heeft hij me het Y ingetrokken. Hij is wel nooit voorzitter geweest, maar hij was meer ‘Mister Y’ dan de bestuursleden... Jan was in zijn actieve jaren een hele goede wedstrijdzeiler. Met zijn scherpe starts, grote mond en een boot die altijd tip-top in orde was, zeilde hij om de eerste plaats. Ik vind het nog steeds een hele eer dat ik nu in zijn ligplaats mag liggen en denk nog regelmatig aan hem als ik op mijn boot stap.”

Hoe gaat dat nu op de dinsdagavonden?

“Elke dinsdag is onze Felice het startschip. Loes slaat bijna geen wedstrijd over, zij houdt de tijden bij. Michel is een vaste kracht, hij heeft de leiding over de startprocedure. Jan Verjaal, die in het bestuur zit, en Twirre – een van onze jongste leden, die op de dijk woont – vallen regelmatig in. Dat gaat heel goed: ik zou bijvoorbeeld Twirre zo mijn boot meegeven als startschip, als dat nodig was. Soms vind ik het wel jammer dat ik niet zelf meevoer: na de start is het toch eigenlijk voorbij voor ons, en in de bar later kan je ook niet echt meepraten over manoeuvres en zo. Maar je ziet wel weer fantastisch goed hoe mensen zeilen, wie er goed kijkt heeft op een wedstrijd. Er zijn hele grote verschillen tussen de wedstrijdzeilers: sommigen zijn verschrikkelijk goed, anderen zouden nog best eens het wedstrijdreglement of een boekje over zeiltrim mogen doorlezen... Maar uiteindelijk gaat het er natuurlijk om dat we lekker varen, en dat is zeker het geval.”

Zie je nog verschillen tussen begin 2000 en nu?

“De haven van Durgerdam is zichtbaar veranderd, die ligt er beter bij dan ooit, alles is prachtig mooi opgeknapt. Maar er zijn ook veel onzichtbare veranderingen: het bezit van een boot lijkt voor veel zeilers minder belangrijk te worden. Mensen blijven wel zeilen, maar gaan meer huren of delen een boot. Ook ik was vroeger 100 procent mono-gericht op het zeilen, maar doe er nu meer verschillende dingen naast. Zo kan je tegenwoordig de mensen die zelf hun boot bouwen op één hand tellen. Die ontwikkeling leidt al tot lege ligplaatsen in andere havens. Gelukkig zal een bijzondere haven als die van ons door de actieve leden en bijzondere club sfeer als laatste vol blijven.”

Jij bent een van de oprichters van Zilt. Kun je daar iets over vertellen?

“Vanaf 2001 zat ik in de redactie van maandblad Zeilen. Ik had over onze eigen reis geschreven en kreeg tot mijn verbazing betaald! Toen ik daarna mijn foto’s kwam ophalen vroeg Henk Bezemer of ik niet een boot wilde testen waar hij geen tijd voor had. Voordat ik het wist had ik een baan. Een paar jaar later werd Zeilen verkocht aan bladenmaker Sanoma en vonden we dat het blad te commercieel was worden. Met twee collega’s begonnen we daarna Zilt Magazine en dat hebben we dertien jaar met veel plezier gedaan. Deze zomer stopten we ermee, we wilden meer tijd hebben om weer zelf te kunnen zeilen. Jaar-in jaar-uit de deadlines halen is niet wat ik mis.”

Wat zijn je plannen?

“Nu we door het stoppen met Zilt meer vrij zijn, krijgt de boot gelukkig weer meer aandacht. Dit voorjaar pakken we wat uitgestelde klussen aan en dan moet de boot er weer bij liggen zoals het hoort. We zullen meer op de haven zijn dan de afgelopen jaren. En de Felice zal de dinsdagen voorlopig gewoon uit blijven varen als startschip van Het Y, wier of geen wier...”

Joop van Rijn

“HET Y WAS AL SNEL ‘MIJN CLUBJE’”

■ Bas van Horn

Joop van Rijn leerde op zijn twaalfde in een BM zeilen op het Uitgeestermeer. Sindsdien is hij een fanatiek zeiler. Twintig jaar lang was hij een van de grote krachten achter de dinsdagavondwedstrijden. Nu zeilt hij minder fanatiek dan vroeger, maar nog altijd zet hij zich even fanatiek in voor Het Y.

De najaarszon schijnt en het is druk op de haven. Een jolletje met vier man en een gereedschapskist duwt af, anderen zijn bezig met het nieuwe sanitair op het clubschip. Fysiotherapeut, wedstrijdzeiler en actief clublid Joop van Rijn, gaat mij voor naar het pontje. Op de steiger bij zijn Quinto – een Jeanneau Sun Fast 36 – ligt een zeil te drogen. Het laatste weekje Terschelling was nat, heel nat. Het zeilen is een gedeelde passie van Joop, zijn vrouw Mijke en hun dochters Sanne en Luna. Aan boord bespreken we hoe het begon, hoe je alles voor de club ook voor jezelf doet en hoe het verder moet.

■ Vlotten en bootjes

“Het begon op het Uitgeestermeer in een kleine, kleine BM,” zegt Joop. “Ik was twaalf en mijn buurjongen, Tom Zonjee, had dat oude zelfbouwbootje. Hij leerde mij daarin de beginselen van het zeilen. Tom is trouwens ook lid van Het Y.” Toms vader was fabrikant en de jongens waren altijd in de weer met vlotten en bootjes op het fabrieksterrein aan het water. De vader van Joop

had op de Holland Amerika Lijn gevaren, maar kwam in die tijd aan wal. Zijn moeder vond na een tijdje dat haar man het water weer moest opzoeken, maar dan als hobby. Het resulteerde in een familiezeilkamp bij de Bird in Heeg.

Na een gewone kleine BM als startersboot, kocht de vader van Joop een Seahorse. “Die kreeg ik zo mee, daar was hij niet moeilijk in. Ik heb er veel met vrienden mee gevaren, op het IJsselmeer en in Friesland.” Op zestienjarige leeftijd begon Joop met windsurfen op een plank die had meegedaan in het eerste WK windsurfen. De rage was hier nog nauwelijks doorgedrongen. Buiten de WK-planken die terugkwamen naar producent Nijverdalen Ten Cate, waren in Nederland nog geen surfboards te koop.

“Het begon op het Uitgeestermeer in een kleine, kleine BM”

Kort daarna ging Joop toch voor een Schakel en begon het wedstrijdzeilen. “Ik vond het zeilen leuker. Het is meer dan zo hard mogelijk over het water knallen. Je hebt te maken met tactiek, het trimmen van de boot en het varen met bemanning. Ik vind het leuk om met een team te presteren, wil mensen om me heen hebben.”

De ontdekking dat hij een teamspeler is, kwam als bemanningslid op kwarttonners in de I.O.R.-klasse, de toenmalige eredivisie van het zeezeilen. Hij zeilde tegen de legendarische Fred Imhoff en ging met zijn eigen Schakel wedstrijden in heel Nederland af. “Er deden eigenlijk alleen Nederlanders mee, maar formeel waren het internationale wedstrijden. In 1979 en 1980 zat ik in militaire dienst en voor internationale wedstrijd sport kreeg je makkelijk verlof. Zo heb ik veel kunnen varen in die tijd.”

Echt mijn clubje

De glorie dagen als wedstrijdzeiler kwamen voor Joop nadat hij was gestart als fysiotherapeut en bedacht wat voor hem het ultieme schip zou zijn. Het werd een Spirit 28 met een krachtige diesel, stahoogte en een masttoptuig, want het moest wel presteren. Joop zou er de Kanaaleilanden en de Engelse oostkust mee bevaren en veel wedstrijden mee winnen.

“Mijn pa zeilde na de wedstrijd mijn boot vaak naar een volgende haven”

Het schip had geen vaste haven, want was altijd onderweg. Dankzij de steun van zijn ouders en vooral zijn vader, viel het wedstrijdvaren te combineren met een werkzaam leven. “Pa zeilde de boot vaak na de wedstrijd naar een volgende haven, waar ik dan op vrijdagavond weer aan boord ging voor een nieuwe race.” Het wedstrijd circuit bracht Joop ook naar Het Y in Durgerdam. Hij zeilde de Y Toren Race en de Trintel Race, later opgegaan in de Pampus Regatta. “De meeste

contacten kwamen via de protesten. Daar werden veel wedstrijden beslist. Daarna dronk je gewoon een biertje met elkaar. Jan Arts was destijds een grootheid bij Het Y. Een fanatieke wedstrijdzeiler en clubman. Toen ik hem er een keer uitprotesteerde, was dat nogal wat! Jan Arts nam zijn verlies en herkende bij mij eenzelfde soort sportief fanatisme als hij zelf had. We kregen respect voor elkaar.”

Toen Joop in 1995 zijn boot kwam brengen voor de Y Toren Race, stelde Arts zijn rivaal voor te helpen bij het vinden van een ligplaats in Durgerdam. Op zijn beurt zou Joop zich inzetten voor het kwakkelende wedstrijdzeilen bij Het Y. “Hij ging daar formeel niet over, maar kon wel regelen dat ik een passantenplek ‘in de sloot’ bij WSV Durgerdam kreeg en later naar de haven van Het Y kon komen. Van toen af is Het Y echt mijn clubje geworden.”

Jan Arts als voorbeeld

Niet alleen als wedstrijdzeiler, ook als clubman was Jan Arts een voorbeeld voor Joop van Rijn. “Net als Jan zat ik nooit in het bestuur, maar bemoei ik me overal mee. Ik help waar dingen in het slop raken.” Joop schreef over zijn zeilreizen in het Y-journaal en stond een tijd de mager bezette redactie bij. Daarnaast stond hij vooral aan de wieg van de clubwedstrijden op dinsdagavond. Naast de deelnemers met ligplaats, kregen zeilers zonder stek een passantenplaats voor half geld. Mits ze meededen op dinsdagavond. Hiermee hadden mensen met een drukke baan en gezinsleven de gelegenheid om met elkaar te varen, kennis te maken met het wedstrijdzeilen en na afloop gezellig wat te drinken. Toen het fonteinkruid oprukte – en juist het wedstrijd varen daar steeds meer last van kreeg – initieerde Joop samen met anderen het winterzeilen. Evenementen

voor bikkels, maar zonder waterplanten. De dinsdagavond en het winterzeilen hebben veel bijgedragen aan het betrokken houden van leden die in het ‘spitsuur van het leven’ staan.

Jan Arts was een voorbeeld voor Joop van Rijn

Dat geldt ook voor de familieweekenden die later clubweekenden gingen heten. In 2000 waren de dochters van Joop en Mijke opgroeiende meiden en werd de Spirit 28 te klein. Joop ontdekte de zwaar verwaarloosde Jeanneau Sun Fast 36 in Lemmer en besloot dit familie- én wedstrijd schip op te knappen. Maar ruimte was niet het enige probleem. Opgroeiende kinderen vinden het zeilen vaak een tijdlang saai, hebben behoefte aan vertier en elkaar.

“Van vrienden en kennissen met kinderen hoorde ik vaak dingen als: ‘Waren jullie van het weekend op de haven? O, jammer wij waren net in Enkhuizen.’ Toen besloten we dat voor een paar weekenden per seizoen op elkaar af te stemmen. Dat werden de familieweekenden, later de clubweekenden. Nu komt er in die weekenden een man of veertig tot vijftig samen. De dames doen de bar, er is een bbq, ik zorg voor eieren met spek op zaterdagochtend en er is yogales op het nieuwe zonedek. De kinderen zwemmen met elkaar en zeilen met de jeugdbootjes vanaf de jollensteiger. Alles wat je voor de club doet, doe je natuurlijk ook voor jezelf. Dit is daar een goed voorbeeld van!”

Geen ouwelullenbende!

Afgelopen najaar heeft Joop de organisatie van de dinsdagavonden na meer dan twintig jaar overgedragen

aan Karim Kat. De man die al vele jaren meedraait in het wedstrijd­circuit, als zeiler en als lid van vele wedstrijd­comités. Dat viel te lezen in het dubbel­interview met Joop en Karim in het Y-jour­naal van herfst 2019. In

54

het interview tonen Joop en Karim zich tevreden over de sfeer en opkomst op de dinsdagavonden. Toch is het soms lastig de regels en procedures te handhaven, zeker waar je als wedstrijd­leiding ook vriend en mede­clublid bent. En dan was er de laatste tijd gedoe rond al dan niet terechte afgelastingen. Het was niet de reden, maar wel een beetje de aanleiding voor Joop om er maar eens mee te stoppen.

“Ook een trainer die het goed doet, heeft op een bepaald moment z’n tijd gehad. Daar komt bij: ik word ook een dagje ouder. De verplichting om iedere

Belangrijk is het binden van de jeugd en gezinnen

dinsdagavond een bemanning bij elkaar te brengen, te verschijnen en uitslagen te berekenen, terwijl iedereen al aan het bier is... Ik doe maar eens een stapje terug, vaar alleen nog leuke wedstrijden als ik daar zin in heb. Onze dochters nemen het stokje al over voor de club. Sanne is schipper van het clubschip de Jabbadabbadoo en Luna voordekker.”

Joop is dus zelf al onderdeel aan het worden van de ver­grijzing die de hele Nederlandse watersport en ook Het Y raakt. Zijn remedie om te voorkomen dat het – zoals hij zelf zegt – ‘een ingedutte ‘ouwelullenbende’ wordt, is het binden van de jeugd en gezinnen. Maar dat niet alleen. Je moet er ook zijn met z’n allen. Hij vindt het daarom pijnlijk om te zien dat er steeds meer boten in de haven liggen waar nooit iemand komt, terwijl er nog altijd een lange wachtlijst is voor een ligplaats. “Ik snap best dat er soms omstandigheden zijn waardoor men­sen een tijdje niet op de boot komen, maar dat moet

niet blijven duren. Een oplossing is lastig, want leden weg­sturen kan niet.”

Naast verlaten schepen is er ook steeds meer sprake van passieve waterrecreatie in de haven, maar daar heeft Joop geen moeite mee. “Perfect! Daarom moet je zorgen dat het aantrekkelijk is om naar de haven te komen, ook als mensen niet gaan varen. Het zorgt voor levendigheid en onderling contact. Voor ons is de boot ook steeds meer een caravan in de haven. Behalve wanneer we tochten maken naar Zeeland, Engeland of – zoals laatst – Terschelling.”

55

Marc Stotijn

HET ONTDEKKEN VAN ZEEWAARDIGHEID

■ Bas van Horn

Als professioneel hoboïst speelt Marc Stotijn 's avonds de sterren van de hemel en knapt hij overdag zijn scheepje op. Hij scharrelt op de Wadden en schuwt een kloeke tocht naar de Franse kust niet.

“Mijn ouders zijn nog bij elkaar, we hebben een kajuitzeilboot. Ik ben in het vooronder gelegd voor een middagslaapje en speel met een zaklantaarn in het donker. Dat is mijn vroegste en heel prettige herinnering aan het varen.” Marc Stotijn is nu zeventig. Schepen en zeilen vormen misschien geen hoofdthema in zijn leven, maar het keert wel steeds terug. Afgelopen zomer maakte Marc zijn meest uitdagende zeilreis tot nu toe. Een tocht naar Boulogne-sur-mer, Le Tréport en Dieppe met zijn klassieke 7,5 meter lange Delta Zeekruiser.

Ik, Jan Cremer

Marc's eerste zeilboot is een zeilkano met een plekje bij jachthaven Bon in Vinkeveen. Hij is twaalf, dertien jaar oud en vaart alleen of met zijn broer. De kano met een eenvoudig zeil en zijwaardjes is een vluchtplek voor de jongens met een ingewikkelde thuissituatie. Ze varen wedstrijdje tegen Sharpies en winnen die soms nadat Marc een uitschuifplank heeft geconstrueerd om goed uit te kunnen hangen.

Marc blijkt handig en neemt niet graag genoegen met

de standaardprestaties van zijn spullen. Als brommers het gaan winnen van het varen, wordt hij goed in het opvoeren van de motoren. Later zal hij zijn feeling voor techniek gebruiken om co-eigenaar te worden van een verwaarloosde Harley Davidson motorfiets. “Het was de tijd van ‘Ik, Jan Cremer’ en dit was precies zo’n motor. Ik heb hem gerepareerd en hij liep meteen! Samen met een schoolvriendje ben ik ermee gaan rijden en tot diep in Joegoslavië gekomen! Het gaf een vrijheidsgevoel dat je ook met zeilen kunt ervaren.”

“Ik heb mezelf leren zeilen in een zeilkano”

Ondertussen volgde zijn formele vorming een ander pad. De naam Stotijn is onlosmakelijk verbonden met de Nederlandse klassieke muziekpraktijk en de hobo in het bijzonder. Zijn grootvader was Jaap Stotijn, de grondlegger van de Nederlandse hobo-school en leermeester van alle belangrijke hoboïsten in ons land. Zijn vader Haakon was hoboïst in het Concertgebouworkest, geliefd bij dirigenten en een bekende society-persoonlijkheid. Marc ging naar het conservatorium en besloot na lang aarzelen toch te kiezen voor het instrument

waarmee zijn vader en grootvader de lat uitzonderlijk hoog hadden gelegd.

In de orkestbak

Misschien speelde er ontwijkgedrag, misschien waren het de ‘linkse genen’ – er zitten oprichters van de SDAP onder zijn voorouders en zijn vader was actief commu-

De naam Stotijn is onlosmakelijk verbonden met de hobo

nist. Feit is dat Marc een belangrijke rol ging spelen in het studentenprotest van die dagen. Protest dat eraan bijdroeg dat het Amsterdams conservatorium en het concurrerende Muzieklyceum gingen samenwerken en uiteindelijk zouden fuseren.

Na de studie werd Marc hoboïst bij het orkest van de Hoofdstad Operette. “In de ogen van veel musici de laagste trede in de klassieke muziek, maar voor mij een genre dat stijlgevoel en muzikaliteit vraagt. Het was ook de praktijkleerschool die aanvulde wat een conservatoriumopleiding niet kan bieden.”

Marc – inmiddels vader van twee kinderen – maakte bij de Hoofdstad Operette ook kennis met de vaak erbarmelijke werkomstandigheden voor musici in de orkestbak. Half-ondergrondse, benauwde ruimtes met opstellingen die uitnodigen tot allerlei beroepswalen aan gehoor, gewrichten en spieren. Om nog maar niet te spreken over de stress van de prestatiedwang of beroerd orkestleiderschap van de dirigent.

Als bestuurder van de Nederlandse Toonkunstenaarsbond (Ntb) en later als consultant gezondheid en welzijn podiumkunstenaars, zou hij er werk van maken.

Eerst met een stevig orkestbakkenrapport en later met de nog altijd bestaande website www.muzeikenzorg.nl over preventie en behandeling bij muziekblessures.

Bootulisme!

“Bij een reizend gezelschap als de Hoofdstad Operette zat je veel in de bus. Ik las dan vaak in zeiltijdschriften. Wij hadden als gezin wel wat met het water, de eilanden, de zee, havenplaatsen. Ik wilde een boot en mijn toenmalige vrouw was daar niet per se tegen. Na een tip kwam ik in 1991 in een treurige loods terecht waar een Delta Zeekruiser, een stalen S-spant langkieler van Van der Torre uit Brielle, te koop lag. Een prachtig klassiek jachtje, overal rond. Ik was direct verliefd, een acuut geval van bootulisme!”

Nadat de eigenaar aanzienlijk in prijs gezakt was en de protesten thuis getrotseerd waren, begon een periode van jaren en jaren restaureren. Marc leerde lassen, pakte eerst het onderwaterschip en later alles boven de waterlijn aan. Het bleek geen verzwaring van het toch al drukke gezins- en muziekleven. “Het werkte eerder therapeutisch. Ik zei zelfs tegen mijn vrouw dat de boot ons huwelijk zou redden!” Dat laatste is niet gelukt. Marc woont in Amstelveen en alweer jaren deels in de Jordaan bij zijn vriendin, een voormalige danseres. Maar we hadden het over klussen aan een boot, winters lang. “Dat technische is me aan komen waaien, het is voor mij zalig ontspannend en er zijn geen verwachtingen of druk van buitenaf. Bovendien speelt het beroepsleven van een musicus zich vooral ‘s avonds af. Overdag is er tijd om bijvoorbeeld aan een boot te werken.”

De webcommissie

De boot lag eerst bij Bibo aan de Nieuwe Meer en later bij ‘De Vioolsleutel’ aan het Nieuwe Diep, tegenwoor-

dig onder de fietsbrug naar IJburg. Eigenaardige naam voor een jachthaven, maar de exploitant was dan ook een beroepsmuzikant met een eigen accordeonorkest. Toen daar een nieuwe wind ging waaien en zeilboten niet langer welkom waren, werd Marc door een havengeenoot geïntroduceerd bij Het Y. Hij werd lid en een regelmatige bezoeker van de ledenvergaderingen. De vereniging maakte op Marc een wat naar binnen gekeerde indruk. De communicatie tussen bestuur en leden verliep stroef en ook tussen leden onderling speelde van alles. Mogelijk had hij zichzelf ook wat actiever in de kijker kunnen spelen, maar toen hij na een historie van tien jaar op de wachtlijst eindelijk een ligplaats kreeg, ging hij zich inzetten voor de mensen op de wachtlijst. Met zijn ervaring bij de website muzeikenzorg.nl besloot hij tien jaar geleden lid te worden van de webcommissie van Het Y. Om de site te moderniseren en een soepeler uitwisseling van ideeën tussen bestuur en leden te faciliteren.

“Een acuut geval van bootulisme!”

De site werd grondig herbouwd. Marc’s zoon David heeft daar als toegevoegd lid van de commissie en professioneel webbouwer nog veel werk aan gehad. Marc had zich veel voorgesteld bij het forum als platform van uitwisseling van ideeën tussen bestuur en leden, maar deze functie heeft zich niet kunnen bewijzen. “Er is nu kennelijk geen animo voor, maar de functionaliteit is er en er kan dus altijd een nieuwe poging worden ondernomen.” Deze winter moet een nieuwe makeover er onder meer voor zorgen dat de site toegankelijker wordt voor tablets en mobiele telefoons.

Zeewaardigheid

Met het staken van de subsidie aan de Hoofdstad Operette in 2000, kwam een einde aan Marc’s beroepsleven als orkestmusicus. Wel is hij nog jaren doorgegaan met lesgeven en heeft zich omgeschoold tot consultant gezondheid en welzijn van podiumkunstenaars en beheerder van de site, waar dansers, zangers en musici terecht kunnen voor advies en verwijzing.

In de afgelopen bijna dertig jaar heeft Marc zich ook als zeiler ontwikkeld. “Ik ben vroeger nooit naar een zeilschool geweest, heb mezelf leren zeilen in de zeilkano. Toen ik later een eigen boot had was het IJsselmeer een ontdekkingsreis. Mijn dochter stond ooit eens in het schuifluik en riep: ‘Pap, dit is pas leven!’ Met mijn huidige vriendin heb ik ook op de Wadden gevaren, maar ze heeft moeite met harde wind en land dat uit zicht raakt.”

Wedstrijdzeilen vindt Marc niet zo interessant. Zijn boot is er ook ongeschikt voor, meent hij. Zijn zelfvertrouwen als schipper is er door de jaren behoorlijk op vooruitgegaan. “Ik stopte na een tijdje met schreeuwen tegen de bemanning in de sluis. Allemaal angst en onzekerheid. Ik heb ook geleerd alles alleen te doen. Een grote oprolbare genua – die ik overal voor gebruikte – hielp daar enorm bij.”

En nu dan onlangs een eerste grote tocht over zee langs de Belgische en Franse kust. “Voor mij hoort daar, net als destijds met die motorfiets, het beeld bij van verre horizonten, vrijheid! We verspeelden bijna de rubberboot in de Maasmond toen de trekogen afscheurden in de wind, maar we hebben het gered en ik weet nu dat ik dit kan. Zo ontdek je pas echt de zeewaardigheid van de boot en jezelf.”

Hans Knapper

ZEILENDE LEVENSGENIETER

■ Evert Nieuwenhuis

Oud-barcommissaris Hans Knapper geniet van ‘knalhard wedstrijdzeilen’ maar ook van lekker borrelen in de kuip bij een ondergaande zon. Met ‘Het Y dat ben jij!’ hielp hij mee een frisse wind door ‘Het Y te laten waaien’.

“Het uitzicht is zeker niet verkeerd”, zegt Hans Knapper, als hij uitkijkt over het Binnen-IJ vanaf het NDSM-terrein. We zitten in restaurant P1lek, niet ver van de locatie waar zeilvereniging Het Y zich 135 jaar geleden vestigde. Binnenvaartschepen, een loodsboot en een enkel jachtje varen voorbij. Op de achtergrond schittert het centrum van Amsterdam in de winterzon tegen een helblauwe lucht. “Maar zo mooi als bij onze club in Durgerdam is het toch echt niet.”

Hans Knapper (kok, fotograaf, zeiler en levensgenieter) bestelt een Oeuf Benedictine (“een klassieker en altijd lekker”) en vertelt over de Nieuwjaarsreceptie van een week geleden. “Die was een groot succes. Zo zie ik de vereniging graag: jong en oud beweegt door elkaar heen, de sfeer is open en positief en mensen vinden elkaar in een gedeelde passie: zeilen. De bestuurstaafel staat vol lekker eten dat we zelf hebben klaar gemaakt – want dat kunnen we – in onze nieuwe keuken, die we zelf hebben ontworpen en gebouwd – want ook dat kunnen we. Het sociale concept van de vereniging vind ik heel belangrijk. Daarin ben ik een beetje een oude

idealist: we moeten het samen doen en er samen iets moois van maken – de nieuwjaarsreceptie is daar een mooi voorbeeld van. Een vereniging is een interessante organisatievorm. In het geval van Het Y is het een vrij grote organisatie, die geheel gerund wordt door vrijwilligers en dat gaat al 135 jaar goed. Best indrukwekkend.” Ongeveer acht jaar geleden werd Hans lid van Het Y. “Het eerste jaar heb ik regelmatig een havenmeesterdienst gedaan. Op die manier leer je een hoop medeleden kennen. Vanwege mijn horeca-ervaring vroeg Frank mij op een gegeven moment, of ik het walgedeelte tijdens de grote wedstrijdevenementen wilde helpen organiseren. Vanuit die positie heb ik het barcommissariaat op me genomen en heb dat vijf jaar met veel plezier gedaan.”

In zijn beginjaren waren er zorgen in de vereniging, vertelt Hans. “Er waren veel veranderingen in de zeilsport. Het botenbezit daalde, de vergrijzing werd merkbaar en het aantal vrijwilligers nam af. Het Y was hierin natuurlijk niet alleen. Bas Boer en ik zijn daarom een onderzoek begonnen onder diverse zeilverenigingen rond het IJsselmeer, hoe zij de toekomst van de zeilsport zagen. Dit heeft geresulteerd in ‘Het Y dat ben jij!’: een lijvig verslag, een enquête onder de leden en uiteindelijk een advies aan het bestuur en vereniging. Die zijn daarmee aan de slag gegaan. Een werkgroep maakte en toekomstgericht tienjarenplan, dat overigens al binnen

drie jaar is uitgevoerd. Ik vind dat er nu een heerlijke dynamiek in de vereniging is.”

Wanneer ben je begonnen met zeilen?

“Toen ik 14 jaar oud was. We waren met het gezin op vakantie in Frankrijk, in een Kip caravan. Wij Knappers zijn nogal fors gebouwd, dus dat was soms een beetje krap. Mijn vader wilde graag wat rust en ruimte en gaf zijn twee puberzonen op bij de zeilschool naast de camping. We kregen les in het Frans, waarvan we natuurlijk geen woord verstonden. Maar mijn liefde voor het zeilen is daar begonnen. Dat Franse zeildiploma heb ik nog steeds, overigens. Daarna bleef ik geregeld zeilen met geleende of gehuurde bootjes. Toen ik begin deze eeuw in het Oostelijk havengebied van Amsterdam kwam te wonen, heb ik mijn eerste scheepje gekocht. Een Draijer 19, overigens een ontwerp van Wiebe Draijer, die ook lange tijd lid is geweest van Het Y.”

“Echt, zeilen maakt het leven mooier”

Hoe ben je bij Het Y terecht gekomen?

“Dat kwam door Joop van Rijn van de Quinto, zo’n acht jaar geleden. Joop kwam vaak in café-restaurant Quinto – waarnaar Joop zijn boot heeft vernoemd – en ik werkte daar als kok. Joop vroeg mij eens mee te zeilen op de Quinto tijdens de dinsdagavondwedstrijden. Dat ben ik blijven doen, niet alleen op de Quinto, maar ook op de Secondo en later met Dick de Leeuw op de Horizon, een halftonner die in Uitdam lag. Dick was terminaal ziek en wilde graag nog zoveel mogelijk zeilen. Dat hebben we gedaan, twee- soms driemaal per week een wedstrijd. Ik kwam daardoor zo vaak op Het Y dat ik dacht: ‘Het is

misschien wel zo netjes om lid te worden’, haha! Dick heeft mij de jeu en de schoonheid van het wedstrijdzeilen geleerd.

Na het overlijden van Dick kocht ik van Y-lid Aad Beentjes de Rosamar, een halftonner van Camper & Nicholson. Rosamar is een echt wedstrijdship: heel ‘technisch’ en ze luistert nauw naar wind, water en roer-ganger. Ik heb haar vernoemd naar het favoriete strand-restaurant van Josien (Hans’ vrouw, red.) en mij in

Portugal, ons favoriete vakantie-land. We kwamen daar vaak en genoten van het prachtige strand en heerlijke eten en de oprechte Portugese gastvrijheid. Wij werkten toen allebei in de horeca. Dat betekent keihard werken en vakanties om uit te rusten en helemaal niets te doen. Zo ontstond bij ons de uitdrukking ‘het Rosamar-gevoel’ voor als je ergens bent waar je het helemaal naar je zin hebt. Dat geldt ook voor zeilen met de Rosamar.”

Een jaar geleden werd ook jij ernstig ziek. Hielp het zeilen, en misschien wel de vereniging, je daarmee om te gaan?

“Nou en of. Ik kreeg maandenlang veel lieve kaartjes, mooie brieven, bezorgde telefoontjes en regelmatig bezoek in het ziekenhuis van leden, waarvan ik sommigen niet eens zo goed kende. Michel en Joop hebben de zorg voor mijn schip op zich genomen en soms kon ik als opstapper een wedstrijd meezeilen. Even lekker uitwaaien. Tijdens die nare chemo-periode heb ik tweemaal een schip in de prijzen gevaren: de Chouette en de Kaat. Bij goed zeemanschap hoort het om iemand met tegenwind te helpen en dat werkt. Die liefde en zorg doet je dan heel veel. Het helpt je om vol te houden en uiteindelijk te genezen. In je eentje is dat heel moeilijk.”

Wat trekt je aan in wedstrijdzeilen?

“Wedstrijdzeilen is een ingewikkelde bezigheid met enorme esthetiek. Het spel met wind en water, zeiltrim, strategie en tactiek vereist een behoorlijke concentratie en is daardoor heel ontspannend. Wedstrijdzeilen is teamwerk. Het lijkt op werken in de keuken van een druk restaurant: het is hectisch, alles moet zo efficiënt mogelijk, de adrenalinepomp gaat aan, de resultaten zijn vaak prachtig en het gezamenlijk biertje na afloop smaakt altijd goed. Bij wedstrijden vraag je het uiterste van je schip en je zoekt problemen op die je normaal

“Ondanks alle drukte en inspanning ga je met je snelle boot nooit veel harder dan een normale fiets – dat zet alles weer even in perspectief”

zou vermijden; waardoor je je schip goed leert kennen. Ik kan iedereen aanraden met je schip eens aan wedstrijd mee te doen. Soms moet je ook een beetje relativeren. Ondanks alle drukte en inspanning ga je met je snelle boot nooit veel harder dan een normale fiets – dat zet alles weer even in perspectief.”

Zeil je alleen wedstrijden of toer je ook?

“Echt een toerzeiler ben ik niet, daar is mijn boot ook niet helemaal geschikt voor. Naar Marken of Hoorn, daar blijft het wel bij. Mooi technisch zeilen op de vierkante zeemijl, daar kan ik me prima mee bezighouden. Maar ik zeil ook graag mee met anderen. Het is altijd leuk om andere schepen te leren kennen. Een paar keer een oversteek naar Engeland, een tocht op de Middellandse Zee, een paar keer de ronde om Noord-Holland en de 24 uren race – dat werk. Ik heb ook een keer op een X-42 meegedaan aan de Voiles de Saint Tropez – dan knijp je jezelf wel even in je armen: maak ik dit echt mee? De laatste tijd zeil ik steeds vaker solo. Dat vind ik ook helemaal te gek: in je eentje bestier je dan een grote machine waarop immense krachten werken. ’s Avonds lekker in de haven hangen en de zon onder zien gaan, vind ik ook heerlijk. Beetje kletsen, biertje drinken – helemaal prima. Echt, zeilen maakt het leven mooier.”

Jan Verjaal

NA EEN HALFUURTJE VOOR HET LEVEN VERKNOCHT

■ Evert Nieuwenhuis

Jan Verjaal is sinds zijn studententijd zeilfanaat. Besturen zit in zijn bloed, dus als secretaris van Het Y zit hij helemaal op de juiste plek.

Hoe ben je met het zeilen begonnen?

“Begin jaren ‘70, tijdens mijn studententijd, gingen we met een groep vrienden twee weken zeilen in Friesland. Ik vond het leuk en gezellig. Maar we gingen ook even ‘naar buiten’: via Workum over het IJsselmeer naar Hindelopen. Toen sloeg bij mij echt de vonk over – schitterend! Die weidsheid, dat water, die Hollandse luchten... Het tochtje buitenom duurde maar een half uur, maar ik was voor de rest van mijn leven verknocht aan zeilen op open water. Daarna ging ik naar de schipperscursus van Frans Eisenloeffel in Muideren en Muiderzand en leerde zo veel over zeilen en alles wat daar bij hoort. De TA 69 Rust na Arbeid waar ik veel op voer deed ook wedstrijden, zoals de Trintel Race en de Y Toren-race – mijn eerste contact met zeilvereniging Het Y.

Ik bleef daarna zeilen op skûtsjes en de chartervloot en als opstapper op scherpe jachten, bijvoorbeeld voor oversteken naar Engeland of de Driehoek Noordzee. Bij die tochten was ik meestal navigator, ik heb namelijk cartografie gestudeerd.

Vijfentwintig jaar geleden – ik woonde toen in Enkhuizen – werd ik secretaris van de Enkhuizer Klipperrace.

Zo belandde ik in het organiseren van zeilwedstrijden: ik werd wedstrijdleider, lid van jury’s en protestcomités en ‘national judge’, een term waar niet echt een Nederlands woord voor is. Momenteel ben ik jurylid bij nationale en internationale wedstrijden en wedstrijdleider van de YSY Ronde om Noord-Holland.”

**“Die weidsheid, dat water, die
Hollandse luchten...”**

Hoe kwam je bij Het Y terecht?

“Pas in 2011 kocht ik in Enkhuizen mijn eerste eigen boot: de GS Albatros, een LM27. Ik woonde toen al in Buitenveldert en zocht na een paar jaar een haven in de buurt. Denkend aan de wedstrijden die ik vroeger zeilde, kwam Durgerdam naar boven. Ik wilde wat meer dan alleen een ligplaats, ik zocht ook een leuke vereniging. In het begin stond ik achter de bar, hielp met het vervangen van de steigers – dat soort dingen. In 2016 kwam er een plek in het bestuur vrij, en dat leek me wel wat. Ik was net uit het bestuur van de PvdA Amsterdam-Zuid gestapt, dus ik had weer wat tijd. Ik stelde me verkiesbaar en werd tweede secretaris.”

Wat maakt Het Y zo mooi?

“Het is een vereniging met een haven, dus er is altijd reuring en dagelijks werk; bij de zeilverenigingen waar ik tot nu toe actief was, was dat niet zo. We zijn ook een welvarende vereniging dankzij degelijk financieel bestuur, dus er is veel mogelijk, zoals de recente verbouwing van de arken. Onze prachtige ligging veroorzaakt veel aanloop en dat legt ons geen windeieren, want op de vaste liggers draaien we quitte en aan de passanten verdienen we. Maar Het Y is vooral zo leuk omdat het een levendige, actieve vereniging is met veel enthousiaste vrijwilligers. In essentie is Het Y een gezellige club vrijwilligers met een gedeelde passie: zeilen.”

“Uiteindelijk is Het Y een gezellige club vrijwilligers met een gedeelde passie: zeilen”

Hoe zie jij de toekomst van Het Y?

“Wat mij betreft gaan we op dezelfde voet door, zij het met een aantal aanpassingen aan de veranderende tijdgeest. Steeds meer mensen willen wel zeilen, maar geen boot bezitten. Ze hebben te veel andere wensen en verplichtingen om het onderhoud te doen, bijvoorbeeld. Gedeeld bezit heeft de toekomst. Als vereniging moet je daarop inspelen. De aankoop van de deelboot Jabbadabbadoo is een goede eerste stap. We hebben al Lasers, Open Bic's en Optimisten, maar misschien moeten we ook grotere open boten aanschaffen, zoals Ynglings of Solings. Ik sluit niet uit dat de vereniging in de toekomst een kajuitzeiljacht bezit; dat kan een uitkomst zijn voor oudere leden.”

De watersport vergrijst. Is dat ook voor Het Y een probleem?

“Niet echt, we hebben best ook jonge aanwas. De uitdaging is vooral om nieuwe leden vast te houden; zij belanden immers eerst een aantal jaren op de wachtlijst voor een ligplaats. Vrijwilligerswerk voor de vereniging kan helpen om sneller een vaste ligplaats te krijgen. Dat is voor sommige leden te lang. Overigens is het niet zo dat vaste liggers geen vrijwilligerswerk meer doen, zoals wel eens wordt gedacht. Ik vermoed dat 60 procent van al het vrijwilligerswerk door vaste liggers wordt gedaan.”

Je houdt nieuwe leden enthousiast door onder andere voldoende activiteiten te organiseren, zoals de Familieweekenden, de Zes uur van Het Y, lezingen, cursussen en natuurlijk de gedeelde verenigingsboten. Met andere woorden: de vereniging moet voor hen ook aantrekkelijk zijn zonder een vaste ligplaats.

“Ik sluit niet uit dat de vereniging in de toekomst een kajuitzeiljacht bezit”

Wat zijn de grote uitdagingen voor de vereniging?

“Ik zie de grote uitdagingen vooral in de vorm van externe bedreigingen, waar we geen of weinig invloed op hebben. De dijkverzwaring kan een probleem worden; als de dijk opschuift – zoals in een van de scenario's – kan de haven te klein worden. Het fonteinkruid wordt een steeds grotere uitdaging. Een oplossing is niet makkelijk gevonden: ik zie ons nog niet snel verhuizen naar elders, we zijn immers een Amsterdamse vereniging. Op de langere termijn kan klimaatverandering

een bedreiging zijn, als de functie van het Markermeer verandert in een buffer om hoog water of watertekorten op te vangen. Of als er juist eilanden worden aangelegd. Er wordt ook nu weer gesproken over een brug van IJburg naar Almere, et cetera. Enfin, dit zijn zaken die je als vereniging overkomen; veel meer dan het behartigen van onze belangen kunnen we niet doen.

Wat zijn de leukste momenten om bestuurslid van Het Y te zijn?

“Als een lid of passant zegt: ‘wat loopt het lekker de laatste tijd’ of ‘wat een leuke, goed verzorgde haven is dit’. Maar een mooi moment is ook als je na de maandelijkse bestuursvergadering om half elf's avonds nog even als vrienden onder elkaar een borrel drinkt. Besturen moet natuurlijk ook gewoon gezellig zijn.”

Foto: Twirre Bogaard

Yari Cornelisse

LEKKER ZEILEN MET OPA

■ Helma van Heerikhuize – van der Kwast

Yari Cornelisse (16) zeilt al acht jaar bij Het Y. Zeilen vindt hij leuk, net als rondstruinen op de haven om bootjes te kijken.

Yari Cornelisse is een vertrouwd gezicht bij het jeugdzeilen van onze vereniging. Sinds zijn achtste is hij van de partij en zeilt hij elke les mee. Voordat hij naar Durgerdam kwam, zeilde hij bij een andere vereniging met grote boten waar je dan af en toe in mocht. Yari wilde graag zelf zeilen in kleine bootjes. Zijn opa en oma wonen in Durgerdam en via hun kwam hij bij zeilvereniging Het Y terecht. Zijn opa komt ook weleens mee. Yari is nu zestien en mag zich inmiddels een ‘ervaren’ zeiler noemen.

Hij is begonnen in zijn eigen Optimist Spetter. Als het hard waaide, vond hij het een beetje spannend. “Dan ging de boot een beetje zinken en wist ik niet wat ik moest doen”, zegt hij. Yari vertelt vrolijk over die ene keer dat zijn mast weg was gevlogen omdat hij hem vergat vast te maken. Na de Optimist kwamen de Pico en de Topaz. “Zelf heb ik een Laser, Topper en een catamaran, vertelt Yari. “Samen met mijn Opa (Martin Scholten, red.) zeil ik vaak op de catamaran. Hij houdt ook van zeilen dus dat vinden we allebei leuk. We hebben een keer samen in de Pico meegedaan aan een wedstrijd in de haven. We lagen eerste. Mijn opa stuurde te scherp op de laatste boei en ik viel van de boot. Toen hij

over de finish kwam, had hij pas door dat ik niet meer aan boord zat.” Zoiets vergeet je nooit meer, lacht Yari.

Bootjes kijken

Ondertussen kent hij het halve dorp – in ieder geval van gezicht, voegt hij er snel aan toe – en heeft hij zeilvrienden met wie hij in de zomer ook buiten de lessen om weleens lekker het water op gaat in een van zijn eigen bootjes. “Dan bel ik ze gewoon.”

Dit jaar doet Yari weer mee met de lessen. “Ik leer niet heel veel nieuws meer, maar ik vind het gewoon gezellig en dan doe ik tenminste nog wat. Het is echt een hobby geworden.”

Hij denkt eigenlijk niet aan later als het om het zeilen gaat. “Ik ben blij met de bootjes die ik nu heb. Soms zegt mijn opa: ‘Ik moet je nog iets laten zien’. Dan ga ik naar hem toe en dan ligt er een nieuwe boot. We hebben nu een tweede catamaran waar ik alleen mee kan varen.”

Yari vindt het leuk om af en toe rond te lopen in de haven om een beetje om zich heen te kijken. “Of ik pak mijn motorbootje om lekker mee rond te varen en boten te bekijken. Mijn moeder, voor wie het niet vanzelfsprekend is om in een boot te stappen omdat ze in een rolstoel zit, wil heel graag een keer samen met mij zeilen. Dat zou ik ook geweldig vinden. Dat gaan we in de toekomst samen een keer doen.”

Kees den Hollander

DURGERDAM, EEN PLEK MET SCHOONHEID DIE RUST GEEFT

■ Bas van Horn

Kees den Hollander leerde zeilen op de Fiji-eilanden. Nu geniet hij van het Markermeer en omstreken. Voor Het Y beheert hij de website en voor de verbouwing van de clubark nam hij net zo lief de hamer en zaag ter hand.

Een gedistingeerd blauwe Huisman 37 deint aan de steiger voor het havenkantoor. Aan boord is Kees den Hollander, gepensioneerd elektrotechnisch ingenieur, vader van twee volwassen dochters en inmiddels tweevoudig grootvader. Hij en zijn vrouw Willemien zeilen al samen sinds hij zijn vervangende dienstplicht deed op de Fiji-eilanden. “Ik had er een jolletje en binnen het rif kon je er veilig het water mee op.” In het seizoen 2019 zwierven ze met hun jacht twee maanden langs de Engelse zuidkust. We spreken over zeilen, het verenigingsleven en de commissie communicatie waarin Kees zich bezighoudt met het systeembeheer en de website.

Dat wil ik ook!

Na terugkeer van Fiji – er zijn vervelender plekken om je land te dienen – ging Kees aan de slag bij Philips in Huizen. Huisje, boompje, beestje. Het beestje was een hond die uitgelaten werd rond de haven. Daar zag Kees de bootjes uitvaren en dacht: dat wil ik ook. Het

werd een Friendship 22 die hij vervolgens inruilde voor een Vindö, een zeewaardiger, Zweedse langkieler. De Huisman was zeventien jaar oud, toen hij hem in 1997 behoorlijk verwaarloosd kocht. Sindsdien is het schip zijn ‘monogame passie’. Hij bedoelt daarmee dat het zoveel tijd, werk en geld opslokt dat er geen ruimte is voor andere hobby’s en dat er zoveel tijd, werk en geld inzet dat hij er moeilijk afstand meer van zou kunnen doen.

Sindsdien is het schip zijn ‘monogame passie’

Kennelijk ziet Kees zijn werk voor de vereniging niet als hobby, want daar heeft hij de afgelopen jaren wel degelijk tijd voor vrijgemaakt. “We zijn in 2005 lid geworden vanwege de ligplaatsen. Ik lag in Monnickendam, in een dure, commerciële haven. We zijn twee jaar later terechtgekomen in de Compagnieshaven in Enkhuizen, een geweldige uitvalsbasis voor zeiltochten op het IJsselmeer, de Wadden en de Noordzee. Zo’n vijftig leden van het Y hadden daar toen nog een ligplaats. Eén keer per jaar maakten we met elkaar een tocht en dat was het wel qua verenigingsleven.”

Kees kwam in het bestuur van Het Y als havencommissaris Enkhuizen, maar dat stelde door de terugloop van het aantal leden in Enkhuizen steeds minder voor. In het bestuur werd geklaagd over de wifi en de verenigingswebsite die rammelde en niet goed werd onderhouden. Als elektrotechnicus pakte hij de taak op om de wifi aan te passen en te onderhouden. En waar hij in zijn werk altijd met de hardware-kant bezig was geweest, werd hij eerst lid van de websitecommissie en later voorzitter. Met drie andere leden ontfermt hij zich over de huidige website.

Website en Evil Empire

De inmiddels professioneel ogende site van de vereniging noemt Kees bescheiden en zelfs een beetje zuinigjes “redelijk bruikbaar”. Kees vindt – en daar denken de andere leden van de webcommissie net zo over – dat de nieuwsbrieven, het papieren verenigingsblad en de website een goede balans gevonden hebben. “De nieuwsbrieven verzorgen een keer per maand de actualiteit per e-mail. Ze verwijzen naar de website waar praktische informatie te vinden is over evenementen, regels en wachtlijst. Het blad biedt achtergronden waar je mogelijk niet naar op zoek was en verhalen die je verrassen. Inspirerende reisverslagen bijvoorbeeld.” Alles in orde dus, vanwaar dan die zuinigheid? “De site is ontwikkeld voor desktop, maar steeds meer mensen gebruiken vooral hun telefoon of tablet. Op onze site is het lastig om daarmee overzicht te houden en te navigeren. Daarom willen we de site deze winter flink aanpassen. Het is de bedoeling daar voor het nieuwe seizoen mee klaar te zijn.” En dan zijn er mensen die menen dat een verenigingsapp die push-berichten stuurt de deelname aan activiteiten en evenementen kan bevorderen. Kees is daar

niet van. “Persoonlijk zou ik dat soort berichten irritant vinden, maar anderen misschien niet.” Zo sluimert er ook een kloof tussen sommigen die een taak zien weggelegd voor de sociale media en anderen – het grootste deel van de webcommissie – die dat domein eerder ziet als het ‘Evil Empire’.

Kees is het meest trots op zijn bijdrage als handwerksman

En daar hebben ze “volkomen gelijk in”, meent Kees. Hij schuift het op de generatiekloof, maar vindt de voorstanders eigenlijk naïef. Hij heeft ook enig recht van spreken, want was zelf in zijn werk betrokken bij de begindagen van het internet en herinnert zich het grote idealisme, waar we nu, in zijn opinie, toch vooral geconfronteerd worden met de ijzeren greep van het commerciële verdienmodel van de verschillende platforms op het internet.

Komt het nog van varen?

Grappig genoeg is Kees het meest trots op zijn bijdrage aan de vereniging als handwerksman. “Toen begonnen werd met de verbouwing van het havenkantoor, had ik de indruk dat het gestructureerder kon. Ik ben toen gaan tekenen en heb ook timmerwerk opgepakt. Ik wist van mijn boot al dat je alles heel secuur moet plannen en dan de geplande tijd dubbel moet rekenen. Hier zijn we uiteindelijk misschien wel op drie keer de geplande tijd uitgekomen, maar het resultaat is er en ik ben er tevreden over.” Besturen, timmeren, website verbouwen, schip onderhouden: komt het eigenlijk nog wel van varen? Kees

erkent dat hij nooit een fanatiek wedstrijdzeiler was en altijd een beetje een mooi-weer-zeiler is gebleven. Toch heeft hij – met een ambitieuzer bemanning – wel vaak meegedaan aan de dinsdagavondwedstrijden. “Als je hebt afgesproken om mee te doen, dan ga je. Ook als het minder weer is. En eenmaal op het water is het eigenlijk altijd goed. Misschien pak ik het wel weer op, want het is daarna ook heel gezellig.”

Deze zomer zijn Kees en zijn vrouw voor het eerst langere tijd naar Engeland geweest en nog altijd staat een tocht naar Noorwegen op het verlanglijstje. “We hebben een paar keer klaargestaan om eraan te beginnen, maar dan was er een kleinkind op komst of waren de weersverwachtingen voor de Duitse Bocht zo slecht dat we niet zijn gegaan. Dan hielden we het dichterbij huis.”

Callas en Corry van de Rekels

Sinds het schip de thuishaven in Durgerdam heeft – en het dus korter rijden is vanuit Huizen – zeilt Kees ook wel eens een dagtochtje, een paar uurtjes of helemaal niet. “Dan zitten we hier heerlijk met een boekje in de kuip en genieten van de kleinschaligheid van het dorp en de haven. Het is hier van een schoonheid die rust geeft. Het voelt als een tweede huis.”

Het aantal leden dat op deze manier passief recreëert in de haven, lijkt de laatste jaren te groeien. Sommigen hebben daarbij genoeg aan de eigen kuip, anderen zoeken elkaar op of doen mee aan de activiteiten en evenementen. Het is jammer dat de familieweekenden nog niet echt van de grond komen, want Kees en Willemien kennen de jaloersmakende Yachtclub-cultuur van plaatsen als Woodbridge, Southwold en andere schit-

terende locaties aan de getijderivieren van Zuidwest Engeland.

Jachthavens en clubhuizen met een enorme historie en traditie waar men, ook buiten het vaarseizoen, ieder weekend samenkomt voor bier, een goede pubmaaltijd en samenzang die even weinig met Shanty-koren te maken heeft als Callas met Corry van de Rekels. Overigens blijven de Den Hollanders zelf om een heel prozaïsche reden weg van de familieweekenden. “De barbecue-maaltijd met veel vlees staat daarin centraal en mijn vrouw is vegetarisch. Alleen al vanwege de geur wil ze er niet bij zijn.”

“We genieten van de kleinschaligheid van het dorp en de haven”

Dat stukje van de clubcultuur slaan ze dus over, maar het valt zeker niet uit te sluiten dat Het Y, met zijn voor Hollandse begrippen indrukwekkende historie en straks geheel vernieuwde keuken in de verenigingsark, toch een eindje opschuift in de richting van het Brits ideaal dat lonkt voor de actieve zeilers en wedstrijdzeilers, de havenrecreant en de leden die helaas nog even moeten wachten op een ligplaats in Durgerdam.

Sjoerd Ooms

WATERSPORTER PUR SANG

■ Rein Hazewinkel

Wedstrijdcommissaris Sjoerd Ooms leerde zeilen in een Piraatje. Daarna zeilde hij – onder andere – een droomtocht langs het Australische Great Barrier en een zware – maar toch ook prachtige – editie van de Colin Archer Memorial Race. Sjoerd en zijn vrouw zijn zeilers pur sang en kijken uit naar hun nieuwe ligplaats in Durgerdam.

“Mijn vrouw en ik zijn echte watersporters”, zegt Sjoerd Ooms. “Toen we elkaar leerden kennen, hadden we gezamenlijk vijf boten: een Valk, een 16m², een motorboot in Kortenhoef, een Optima in Hoorn en een rubberbootje.” Sjoerd groeide op bij de Loosdrechtse Plassen en was van jongs af aan op het water. Van een Piraatje, als opstapper in diverse andere zeilboten belandde hij

Sjoerd groeide op bij de Loosdrechtse Plassen en was van jongs af aan op het water

in een eigen 16m². Z'n vader had ook al zijn hele leven een 16 m² en Sjoerd heeft van hem het varen overgenomen. Met de motorboot als moederschip en de 16 m² op sleep, gingen ze met het hele gezin naar de Sneekweek. En de zomervakanties waren gewoon zes weken

zeilen bij Gooise watersportvereniging De Vrijbouter in Loosdrecht.

Sjoerd vaart nog steeds wedstrijden met de 16 m² en voelt zich wat dat betreft een echte ‘plassenzeiler’. Maar ook met kajuitjachten heeft hij geraced, vroeger met de gezins zeeschouw. Daarnaast voer hij vaak mee met anderen. Via een zakenrelatie kon Sjoerd in 2000 drie weken langs het Australische Great Barrier Reef meezeilen op een 50 voeter die de wereld rondvoer. Dat beviel zo goed dat hij voor de etappe Azoren – Rotterdam weer werd gevraagd.

50 knopen wind

Ook de Colin Archer Memorial Race heeft hij gezeild en dat werd best een hele spannende race! Allereerst werd het spannend of Sjoerd überhaupt mee kon doen aan de race, want het schip waar hij oorspronkelijk zou opstappen, kon op het allerlaatste moment niet uitvaren. Zo stond Sjoerd opeens startklaar maar bootloos op de kant in Lauwersoog. Wat nu? Hij ging de steiger langs en vroeg bij andere schepen of ze nog een paar handen nodig hadden. Dat was zo. Na een kennismaking tijdens het eten voeren ze meteen uit en toen ging het 50 knopen waaien. Ze liepen al op het wad op een bank en raakten daarnaast een andere deelnemer – allemaal nog voordat ze goed en wel op open zee zaten waar het richting Skagerrak helemaal ging spoken. Ook op de

terugweg vanaf Larvik was het weer heel slecht. Sjoerd werd 's nachts wakker van een hard 'ping' geluid. Toen het licht werd bleek dat de achterstag alleen nog in het 'haakje' hing van het half opengebroken oog waarmee het vast in het dek zit. Later brak ook een zijstag die flapperend boven het schip zwiepte. Ze gingen meteen overstag en koersten naar de dichtstbijzijnde haven in Denemarken om het schip op te kalefateren.

“Het is echt prachtig zeilen in Loosdrecht als er zo'n heel dun vliesje ijs op het water ligt.”

Naast het (wedstrijd)zeilen was Sjoerd steeds meer betrokken bij het organiseren en leiden van wedstrijden. Dit doet hij al vanaf zijn vijftiende op De Vrijbouter. Het is een leuk maar ook lang traject om wedstrijdleder te worden. Je moet verschillende cursussen doen en stages lopen bij andere verenigingen en grote evenementen, zoals de Spa-regatta en de North Sea Regatta. Dat is meteen ook het leuke, want je ontmoet heel veel andere zeilers en verenigingen. Zo werd hij door Evert Lagendijk gevraagd voor de wedstrijdorganisatie bij Het Y, nu alweer vijftien jaar geleden. Sinds een jaar of zeven is hij ook lid van Het Y. Daarvoor waren het eigenlijk gastoptredens als wedstrijdleder bij de club omdat de boten van Sjoerd en z'n vrouw in Loosdrecht en elders lagen. Sjoerd organiseert namens het Y jaarlijks de Y-toren race, een van de oudste en grootste races voor kajuitjachten. Daarnaast is hij ook de wedstrijdleder van de Pampus-regatta, de andere grote wedstrijd die Het Y met Flevomare en R&ZV Naarden organiseert.

Hoe de wind waait

Om naast het wedstrijdleiden thuis ook nog vijf boten te hebben, is wat veel van het goede, vonden Sjoerd en z'n vrouw. Omdat z'n vrouw vooral wil zeilen (en Het Y geen ligplaatsen voor motorboten heeft) moest de motorboot in de verkoop. De Optima wilden ze verruilen voor een ruimere Dehler 39 om langere tochten te maken. Door de financiële crisis bleef de motorboot echter twee jaar te koop staan. Maar opeens ging het snel. Sjoerd was bij Het Y boven aan de wachtlijst gekomen voor een ligplaats, in het voorjaar werd de motorboot toch verkocht en in augustus kochten Sjoerd en z'n vrouw de Dehler 39. Die paar maanden daartussen zonder boot waren trouwens wel erg wennen voor hen; opeens beseften ze hoe vaak ze normaal op de boot waren. Gelukkig heeft Sjoerd ook nog een motorfiets en in tuin is ook altijd wel wat te doen. Maar hij kan zich niet anders herinneren dan dat hij 's zomers op het water was. Was het niet zeilen dan wel met de motorboot een rondje Maas-Moezel-Rijn of de turfroute door Drenthe. En 's avonds in de grachten van Utrecht varen is ook heel leuk.

Via een zakenrelatie kon Sjoerd drie weken langs het Australische Great Barrier Reef meezeilen

Komende zomer staat dan ook vijf weken zeilen in de agenda op de nieuwe Dehler. Sjoerd en z'n vrouw zien dan wel of het Denemarken, Noorwegen of Frankrijk wordt. Het is – letterlijk – hoe de wind waait en zo de bestemming bepaalt. Dan hebben ze in ieder geval één

keer de wind in de zeilen en met geluk draait de wind halverwege de vakantie, zodat je hem dan ook op de terugweg weer mee hebt. Het is allemaal voor de leuk en twee keer met tegenwind tegen golven inbeuken hoort daar niet bij.

Grote tocht?

De rest van het jaar varen ze niet elk weekend maar wel heel regelmatig, ook in de winter als het een beetje knap weer is. Het is echt prachtig zeilen in Loosdrecht als er zo'n heel dun vliesje ijs op het water ligt. Op de boot zijn om te ontspannen is echt belangrijk voor Sjoerd en zijn vrouw. Nu ze binnenkort een ligplaats bij Het Y hebben, kunnen ze veel vaker in Durgerdam zijn. Ooit in de toekomst willen Sjoerd en z'n vrouw misschien een rondje Atlantische Oceaan varen, maar eerst kijken hoe de Dehler bevalt en gewoon lekker zeilen op het Marker- en IJsselmeer en de Wadden. “Die grote tocht is bepaald geen heilig moeten, we zien het wel.”

Annelies Wichers

ANNELIES WICHERS GAAT VOOR GOUD EN ALLE TINTEN BLAUW

■ Rein Hazewinkel

Annelies Wichers is nog maar drie jaar lid van Het Y, maar heeft al flink wat zeemijlen in haar kielzog. Drie jaar lang zeilde ze met man en kinderen de wereld-zeeën over en nu geniet ze van het Markermeer en de Wadden.

“In 2010, na drie jaar voorbereidingen en een beroepsopleiding bij de zeevaartschool in Enkhuizen, hebben we ons bedrijf verkocht, iemand voor ons huis geregeld en zijn we met onze kinderen voor veertien maanden vertrokken”, zegt Annelies Wichers. Ze zit achter een mooie grote werktafel uit de jaren zestig in de studio van haar nieuwe bedrijf Fashion Wizard. Iets verderop wordt aan een videoproductie gewerkt. De ramen van de grote studio geven uitzicht op het water van de Nauernasche Vaart. Annelies: “Ik kijk altijd of het misschien zeilweer is. Als ik een tijdje niet gevaren heb, word ik nerveus. Sinds mijn vader me in Friesland leerde zeilen in een 16 M², is zeilen enorm belangrijk in mijn leven. Vroeger thuis zeilden we altijd, ik ging in de vakanties naar zeilkampen bij zeilschool Krek Oer ’t Wetter in Uitwellingerga waar ik later tot lang na mijn studententijd hele zomers les gaf. Met een aantal van de mensen van toen zeil ik nog steeds.”

“Goud en alle tinten blauw is het eerste als ik terug-

denk aan onze reis. De oceaan overzeilen was zo mooi! Goud voor de zon en dan de hemel en het eindeloos blauwe water met soms hier en daar wat wit van brekende golven. Vanuit hier zijn we naar Marokko gezeild, vervolgens naar de Kaapverdische eilanden en toen naar Frans Guyana.”

“Goud en alle tinten blauw is het eerste dat ik zie als ik aan onze reis terugdenk”

Lespakketten

“Voor de kinderen hadden we lespakketten van de Wereldschool gekocht en zeven dagen per week, stipt van 9 tot 12, werd er elke ochtend aan school gewerkt door zonen Floris (toen 11) en Hille (13), die nu het skûtsje van het studententeam Orionis schippert. De één zat in de kajuit beneden te werken en met de ander maakte ik dan rekensommetjes onder de bimini in de kuip. En als we geluk hadden, kregen we verse tonijn bij de lunch.” Hans, de man van Annelies, is een verwoed visser en hij haalde de prachtigste (en lekkerste) vissen uit de oce-

aan omhoog; tonijnen, maar ook barracuda's en Mahi Mahi.

Zonder afleiding aan boord gingen de jongens als een speer door de lesstof. Dus als ze ergens ankerden, was er alle tijd om het land te verkennen, te zwemmen of te snorkelen. En na het jaar reizen waren de jongens allebei over naar de volgende klas. Op de vertrekkersdag die door het blad Zeilen was georganiseerd, had Annelies afgesproken met een paar andere vertrekkers die ook met kinderen rond dezelfde tijd gingen reizen. Ze organiseerde een middag met alle kinderen en de ouders (van in totaal vijf schepen) en het klikte! Dus het was altijd leuk om na een paar weken op zee in een baai aan te meren. Daar zagen ze de andere kinderen om weer lekker te spelen, te zwemmen en uit logeren te gaan.

“Frans Guyana dus maar ook Suriname en de Carieb waren prachtig”

Ronddraaiende depressies

Annelies: “We waren trouwens vaker op het land dan op zee, het was zo mooi die landen te zien. Frans Guyana dus maar ook Suriname en de Carieb waren prachtig. Zo zijn we via de Dominicaanse Republiek en de Bahama's naar Florida gegaan. We hebben een tijd in New York gelegen totdat het eind van de schoolvakantie in zicht kwam. Mijn man en kinderen zijn toen teruggevlogen en ik heb met twee zeilers die ik kende van de zeevaartschool Enkhuizen het schip teruggevaren naar Europa. Dat kan in twee weken maar onze oversteek

duurde vijf weken. Voor de gunstige wind in augustus – dan heb je de minste kans op ijs – moesten we op de toppen van de ronddraaiende depressies de Atlantische

“We hadden een tijdlang ook mist en soms kwamen we dagen niet buiten”

ocean over, heel noordelijk dus. Maar er waren in die periode een paar orkanen met namen, dus dan weet je: die zijn echt heftig, dus daar moesten we tussen blijven. Drie uur op, zes uur af, week in, week uit. Drie uur om de zeilstand te controleren, de radar, en de rest van de apparatuur. We hadden een tijdlang ook mist en soms kwamen we dagen niet buiten. Het vertrouwen in onszelf en het schip was er. We waren ook al zolang onderweg en we hadden echt een prachtschip aangeschaft, een Hallberg Rassy 45! Bij onze zoektocht naar een oceanwaardig schip voor de tocht was naast comfort, en een eigen hut voor allebei en onze zoons ook veiligheid en degelijkheid een absolute voorwaarde. En die bood het schip van de Scandinavische werf.”

Terug in Nederland

“Terug in Nederland hebben we de draad weer opgepakt en was er veel minder tijd om te zeilen. En helaas, helaas, hebben we het schip verkocht – de kosten van zo'n schip afgezet tegen de zeiltijd waren gewoon te hoog. Liggeld, onderhoud en wat al niet meer: dat wordt een te dure hobby. Maar ik kan natuurlijk niet zonder zeilen. Samen met een vriendin heb ik toen een Trintella 3A uit 1973 gekocht, een opknapper. De vorige eigenaar had er van alles opgezet. Een radar, boeg-

schroef, nieuwe motor et cetera, maar het schip was vochtig. We hebben er eerst een zomer in gezeild maar in de winter is het schip in Amsterdam Noord een loods ingegaan voor een hele grondige opknappbeurt. De boot werd helemaal gestript: alle latten van het teakdek gingen eraf, al het rvs ook, net als de elektra. Alles werd gepolijst, geschuurd of vervangen. Mijn zoon, die werktuigbouw studeert en wiens hobby elektronica is, heeft een hele nieuwe installatie ontworpen. Alles is vernieuwd en strak en geordend opnieuw aangelegd. Hille heeft ook een nieuw schakelpaneel ontworpen en laten uitfrezin in aluminium waarop alles heel overzichtelijk samenkwam.”

“Met zes man hebben we dagenlang honderden schroeven van het teakdek losgedraaid, de latten en het dek strak geschuurd, alles teruggeplaatst en in verschillende stappen weer vastgeschroefd, gelijkmd en gekit. Ook de hele gelcoat van het schip is gerestaureerd. Het kostte 1500 uur maar het klussen was leuk en vlakbij de loods was café Noorderlicht, waar het bier na een dag hard werken prima smaakte. In de loods en op het water – de boot verbond iedereen met elkaar en dat is ook de naam van het schip geworden: Sangha. Het is een Boeddhistische naam voor je kring, de vaste groep mensen van waaruit je nieuwe dingen onderneemt, de basis van waaruit je vertrekt. Na een winter hard werken werd Sangha als nieuw – en nu waterdicht! – weer te water gelaten, de golfjes spiegelden in de nu glanzende gelcoat.”

“Omdat het schip vaak door mij en mede-eigenaresse Inge wordt gebruikt, of apart, of door mijn zoon Hille met vrienden, lag de Sangha soms hier en soms daar, al was de vaste haven Zaandam. En hoewel ik het al veel langer wilde, ben ik pas sinds een jaar of drie lid van Het Y en dat is zo leuk... Vlak bij Amsterdam waar mijn zoons studeren, aan het Markermeer.”

Bij het Y zit Annelies in de wedstrijdcommissie als algemeen bestuurslid en heeft ze ook de dag motor manoeuvreren voor dames georganiseerd. Wie weet komt er ook een manoeuvreerdag voor heren, en zelfs een gemengde dag is mogelijk! Annelies heeft het cursusmateriaal klaarliggen. Nu varen ze vooral op het Marker- en IJsselmeer, de Wadden of op de Noordzee. Annelies vaart ook single-handed races en het volgende grote doel is de Colin Archer race van Lauwersoog naar Larvik.

Anne en John Kooyman

VEERTIG JAAR KAMERAADSCHAP EN ZEILPLEZIER

■ Door Henk Dessens

We zitten aan de koffie in hun knusse hoekwoning in Ouderkerk aan de Amstel. In 2020 zijn Anne en John Kooyman 40 jaar lid van ZV Het Y. Al snel komen er stapels oude logboeken en fotoalbums op tafel en worden herinneringen opgehaald.

John komt uit een echte watersportfamilie. Zijn ouders waren al lid van ZV Het Y. Hij slaat een album open, de foto's tonen de geschiedenis. Vader Kooyman woonde aan de Amstel en was op de Loosdrechtse en de Vinkeveense Plassen al in de weer geweest met een zelfgebouwde zeilkano en een teakhouten kajuitzeiljacht, de Bounty. Later in Durgerdam had hij de door Van Es in Haarlem gebouwde stalen S-spant Agnes. John had als kind een Piraatje en kreeg het allemaal met de paplepel ingegoten.

“Dat eerste tochtje was de ultieme relatietest”

Anne had nog nooit gezeild toen ze op 24-jarige leeftijd John leerde kennen op haar werk, het Amerikaanse bedrijf Johnson Wax in Mijdrecht. Anne: “Ik werkte op kantoor als secretaresse en zie mezelf nog met hoge

hakken over de steiger lopen, waar ik natuurlijk mee tussen de planken wegzakte.” John: “Ze zou een keer mee gaan en daarvoor had ik een Kievit gehuurd, een kleine kajuitzeilboot van 6 meter met een kajuitdakje dat je op kon klappen voor meer stahoogte. Met zuidwest zeven voeren we naar Staveren. We waren bijna verzopen en nat.”

Anne: “Maar drie maanden later zijn we in 1980 getrouwd, dat tochtje was de ultieme relatietest.”

John had eerst nog een houten Kolibri gehad, maar hun eerste gezamenlijke boot was de stalen Wibo 945, de Anjo. Deze boot was nog niet helemaal ingetimmerd en afgebouwd. Om het betaalbaar te houden deden ze dat zelf, in een loods van de nabijgelegen Scheepswerf De Amstel.

De Wibo was ‘langzaam maar zeker’ en daarna volgden snellere polyester boten, te weten een Spirit 32, 36 en als laatste een 41 voeter. De Spirit 36 en Spirit 41 zijn door John en Anne op de werf in Ouderkerk aan de Amstel afgebouwd. De Spirit 41 La Fey, vernoemd naar de zus van de legendarische Koning Arthur Morgan La Fey, was hun trots en het fijnste schip waarmee zij tot nu toe gezeild hebben. Alle types van de Spirits werden gebouwd bij familie Van Heijgen te Boom (België) en ontworpen door de bekende Nederlandse jachtontwer-

per Jac. de Ridder. Een voorwaarde dat John en Anne deze boten aan konden schaffen was dat er een casco met bouw pakket kon worden geleverd. Ieder schip kostte twee jaar hard werken maar dan had je ook wel een volledig en mooi afgewerkt schip om trots op te zijn. Door omstandigheden hebben zij de Spirit 41 eind 2016 verkocht, toen een toevallige passant in Durgerdam een heel goed bod deed. Maar gelukkig volgde even later weer een andere Spirit, een iets kleinere van 32 voet, de Annabel, een ‘grande dame’ van wel veertig jaar oud.

Appie heeft zijn werk goed gedaan

In hun vakanties zochten Anne en John meestal de zee op. John hield van lange zeilreizen, zijn droom was het om vroeg met pensioen te kunnen gaan en dan heel lange reizen te maken, het liefst van een paar jaar. Maar door hun werk was drie-en-een-halve week meestal het hoogst haalbare. Ze maakten vele mooie reizen naar de Engelse oost- en zuidkust, naar Honfleur in Frankrijk en naar Denemarken. Anne genoot enorm van het zeilen, maar verlangde na een paar weken op zee toch ook weer naar huis, tuin en huisdieren. Beiden zijn ze tevreden als ze terugkijken op de afgelopen veertig jaar, de tochten die ze maakten waren een goed compromis tussen uit en thuis. Door het onvoorspelbare weer in deze streken moest iedere jaar wel goed worden ingeschat wanneer het tijd was om de steven weer richting thuishaven te wenden. Eenmaal hebben ze na een vakantie in de Oostzee door aanhoudende harde zuidwestenwind in Ottendorf de mast moeten laten strijken, om de reis naar Nederland op de motor te vervolgen via de Duitse kanalen.

Het beschikbaar komen van betaalbare elektronische navigatieapparatuur voor watersporters maakte na

1980 het zeezeilen een stuk gemakkelijker en veiliger. Voortaan wist je exact wat je positie was, wat de kans op stranding en andere ongelukken aanzienlijk verminderde. Vooral de Philips AP-navigators werden onder watersporters populair, die door Anne en John Appie werd genoemd. “Appie heeft weer uitstekend zijn werk gedaan” was bij hen aan boord dan ook een geveulgelde uitdrukking.

Veel zeezeilers

Volgens Anne werden er vroeger veel meer buitenlandse tochten georganiseerd door de vereniging. Vooral in Enkhuizen lag toen een grote groep actieve zeezeilers met grote jachten. “In juni 1984 voeren we met een flinke groep gezamenlijk naar Engeland. De tocht was georganiseerd door ZV Het Y, de KNZ&RV in Muiden en de Vereniging van Kustzeilers. D-Day Return heette de tocht, ter gelegenheid van de veertigjarige herdenking van de invasie van Normandië. Een patrouillevaartuig van de Koninklijke Marine, Hr. Ms. Freyr, begeleidde het konvooi naar Ramsgate.”

De Koninklijke Marine begeleidde het konvooi naar Ramsgate

In 1985 organiseerde de vereniging een gezamenlijke tocht naar Engeland, naar de River Orwell en de Deben, ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van ZV Het Y. Maar liefst 37 boten van Het Y deden mee aan deze tocht. Schilderachtige plaatsjes als Ipswich en Woodbridge werden bezocht. Hilarische foto’s in het album van dat jaar herinneren aan het onvrijwillige droogval-

len van een aantal boten, door een kleine rekenfout met het getij, waaronder ook hun Wibbo.

Het zeezeilen leefde toen veel meer in de vereniging. “Charles van den Bosch gaf in de winter jarenlang navigatielessen in de clubark. Zelf zeilde die veel solo met zijn stalen S-spant Facet, onder andere 5000 mijl over de Atlantische Oceaan. Ook Wout Broere (organisator zeezeilen) was een fervent zeiler. Rolf en Thea van Roon maakten met hun aluminium Ovni veel reizen langs de kusten van West- en Noord-Europa. Maar de vereniging organiseerde ook solotochten op het IJsselmeer en Markermeer, zoals de Solotocht Durgerdam-Marken.”

John noemt ook het wedstrijdzeilen, waar hij zelf veel aan mee heeft gedaan. Met name noemt hij Jan Arts, die veel betekend heeft voor Y-leden die het wedstrijdzeilen onder de knie wilden krijgen. “Jan was een echte aanjager, die nooit een blad voor de mond nam en veel jeugdige leden heeft opgeleid.”

Ook in 2005 deden ze mee aan een verenigingstocht, nu bij het 120-jarig bestaan. Wederom zeilde de vereniging naar Engeland. Anne en John zeilden rechtstreeks naar Harwich, de anderen voeren langs de Belgische kust naar Dover en toen verder door naar Londen. Op de terugweg in Dover werd de Y-leden verzocht om in de haven gepavoiseerd mee te zeilen om een saluut te brengen aan de nieuwe Warden Lord Sir Michale Boyce. Hij was Admiral, First Sea Lord and Chief Defence Staff en nam het stokje over van Queen Elizabeth Angela Marquerite Bowes-Lyon (de moeder van de huidige Queen Elizabeth) die in 2002 overleed op 101-jarige leeftijd. John laat een foto zien waarbij de Y-leden wer-

den ontvangen en verwelkomd in de beroemde Royal Cinque Ports Yacht Club door een aantal hoogwaardigheidsbekleders. Totaal hebben 57 schepen een saluut gebracht in de havenkom van Dover.

“De introductie was toen nog een echte ballotage”

Het Y telt nu veel minder actieve zeezeilers. John ziet dat nieuwe leden zich nu meer op dagtochten richten of een oversteekje naar Friesland. En men blijft meer in de haven, waar de kinderen zich kunnen vermaken met een Pico of een Optimist. Veertig jaar geleden was een boot de hobby voor het hele gezin waar men bijna ieder weekend naar toeging. Nu hebben zowel kinderen als ouders veel meer andere activiteiten en geen tijd om lange zeezeilen te maken. En in de jaren zeventig en tachtig waren vliegzeilen nog relatief duur, dat is nu anders. We zijn gemiddeld ook rijker geworden en de boot is niet meer de enige vakantiebesteding die mensen zich kunnen veroorloven.

Actief voor Het Y

Anne was van 2004 tot 2010 lid van het bestuur, als secretaris. De introductie van de kandidaat-leden is ze blijven doen. Tweemaal per jaar wordt er een kennismakingsavond georganiseerd. Anne: “Nieuwe leden willen graag wat documentatie krijgen over wat de vereniging doet en over de geschiedenis.” Het is jammer dat de oude jubileumboeken niet meer beschikbaar zijn. Ze zijn ook enthousiast over het Y Journaal. “Het zou goed zijn als er een introductieboekje zou komen dat ik ze mee kon geven.”

John: “Die introductie was tot een aantal jaren geleden nog een echte ballotage. Wij moesten in 1980 nog iemand zien te vinden die ons wilde aanbevelen bij het bestuur, anders kon je geen lid worden. Je had minimaal twee leden nodig die dat wilden doen. De familie Veenendaal en Poot waren bereid om dat voor ons te doen. Wij waren officieel nog niet als lid ingeschreven, maar de toenmalige voorzitter Tjebbe Westendorp had ons gezien op een georganiseerde Waddentocht naar Vlieland, nodigde ons aan boord uit voor een borrel, overhandigde ons alvast de Y-wimpel en zo waren we lid. De vereniging was in die tijd sowieso een stuk formeler, dat zag je bijvoorbeeld aan de kleding. De bestuursleden droegen blauwe blazers en stropdassen en de havenmeester een pet met een witte overtrek. Het bestuur wilde ook stimuleren dat leden als het ware opklommen in de hiërarchie van goede, ervaren zeilers. John: “Toen we wat ouder waren zei de voorzitter tegen mij dat een plekje op de herensteiger (naast de clubark) in zicht kwam mits je in de loop van de jaren nog een paar strepen bij zou verdienen. En als je de Y-wimpel niet helemaal correct voerde, dus niet helemaal in de top van de mast, dan kwam de voorzitter graag even langs om je daarop te wijzen. Met het aantreden van Hans van Huystee als voorzitter werd het een stuk soepeler en dat wilden de meeste leden ook. De vereniging was ook al meer een afspiegeling van de samenleving aan het worden.”

Toen ze eenmaal lid waren geworden was de wachtlijst voor Durgerdam zeven jaar. John: “We hebben eerst drie jaar voor anker gelegen, maar toen is de boot een keer helemaal leeggestolen. Daarna hebben we een tijd lang een zwerfplek gehad en uiteindelijk een vaste ligplaats. Toen hadden de meeste liggers in Durgerdam

wel kleinere boten dan tegenwoordig, we zeiden toen wel eens: ‘langer dan 10 meter is ook 10 jaar of meer wachten’.” Beiden roemen nog steeds de vriendelijke, gemoedelijke sfeer in Durgerdam. “Van ons zou de vereniging en de havens niet veel groter hoeven te worden. Dan wordt het misschien anoniemer. Nu loopt er altijd wel iemand langs die je kent en met wie je een praatje maakt.” Anne belt kandidaat-leden altijd persoonlijk op. Veel van hen zeggen dat ze al veel eerder lid hadden moeten worden, ze roemen de rust en het karakteristieke van Durgerdam.

Van benjamin naar senior

Anne en John noemen zichzelf toen zij in 1980 lid werden nog de benjamins van de vereniging. De meeste leden waren toen een stuk ouder dan zij waren. Nu zijn ze zelf in een andere levensfase aangekomen. John heeft tientallen jaren in continudienst gewerkt. Al enige tijd moet hij helaas rekening houden met een verminderde gezondheid waardoor zeereizen er niet meer inzitten. Toch treuren ze daar niet om en hebben ze alweer een plan voor volgend jaar: “De Wadden zijn ook mooi.” Anne werkt niet meer op kantoor maar in een verpleegtehuis voor hulpbehoevende ouderen. Maar ook al is nu een andere fase aangebroken in hun zeilersloopbaan, de nauwkeurig bijgehouden logboeken en fotoalbums van veertig jaar liggen onder handbereik en getuigen van veertig jaar kameraadschap en plezier.

Piet Roos

HOUDT DE KOFFIE GEREED

■ Door Bouke Blijdesteijn

Alle Y-ers hebben wel eens kennis gemaakt met Piet Roos, onze havenmeester op Marken. Ergens in de ochtend begint hij zijn eerste ronde over de haven. Een rijzige gestalte die langs de kade en over de steiger schrijdt (want lopen kan je dat niet noemen) op zoek naar de passanten die hij de vorige avond nog niet gehad had. Niet te vroeg, want dan slapen ze nog, maar ook niet te laat, want dan zijn ze gevlogen.

“Goedemorgen, havenmeester Zeilvereniging Het Y, wat is de lengte van het jacht? Hoeveel personen aan boord?” En hij schrijft zijn bon uit. “Nee, u kunt bij ons niet pinnen, het moet contant. Zo modern zijn we hier niet. U kunt pinnen bij de geldautomaat op de parkeerplaats. Zo, dat heb ik weer verdiend voor Het Y.” Na gedane zaken gaat hij even zitten op zijn ‘kantoor’, een overdekt bankje op de kade “zonder koffiemachine, zonder verwarming, zonder water – schande voor zo’n rijke vereniging!”

Jubileum in zicht

Het klinkt allemaal wat mopperig, maar wie Piet een beetje kent, weet dat het allemaal een dolletje is. En bovendien, iedereen weet dat Piet altijd en overal trek in koffie heeft, en dat krijgt hij dan ook in voldoende mate van vaste liggers en passanten. Nooit wat anders, altijd koffie “zonder suiker en met een beetje melk graag”.

Hij is nu 24 jaar havenmeester voor Het Y, indertijd nog aangenomen door Ton Verheul. “Ja, volgend jaar 25 en dat betekent natuurlijk een feestje. “Met bonus en gouden horloge natuurlijk, dat kan de club best betalen.” “Maar Piet, een gouden horloge krijg je volgens mij pas met 40-jarig dienstverband.” “Oh, nou ja, je regelt maar wat.”

Kortom, iedereen kent Piet als een uiterst aardige man, die met gezag zijn rondes over de haven maakt en alle tijd heeft voor een babbeltje en een gekkigheidje, en een kopje koffie natuurlijk. Nooit ruzie gehad met wie dan ook. Met natuurlijk overwicht vertelt hij iedereen wat hij van ze verwacht, lid of passant. En iedereen luistert naar hem.

Een leven op het water

Piet is geboren en getogen op Marken. Na school is hij gaan varen, op een sleper. Op een gegeven moment had hij zelfs zijn eigen sleepboot. Er was toentertijd ruim voldoende werk voor de Zuiderzeewerken en ook in Zeeland. Daar kwam op een gegeven moment een eind aan. De Rijnsleepvaart zakte in elkaar, de prijzen daalden en vervolgens gingen die sleepers zich ook in Nederland aanbieden met schepen met meer vermogen en dezelfde of lagere prijzen. De genadeslag was een kostbare schade aan de motor. Dat, samen met de lagere sleeprijzen, deed Piet besluiten om zijn boot te verko-

pen. Een model staat op het buffet in zijn flat. Hij kwam in dienst bij Zanen Verstoep als sleepbootkapitein in de Perzische Golf met Bahrein als thuisbasis. Bijna was hij daar op verzoek van zijn werkgever naar toe verhuisd.

Het examen

De koffers waren al gepakt, maar de verhuizing ging uiteindelijk niet door toen het besef doordrong dat hij bijna nooit in Bahrein was maar altijd onderweg. Piet deed dat allemaal zonder diploma's. Dat was niet nodig voor eigen werk, maar wél toen er ook opdrachten van derden werden aangenomen die een kapitein met diploma verlangden. Piet werd dus op zijn 42e jaar naar de zeevaartschool gestuurd. Eerst naar Rotterdam, maar daar hield hij het geen twee weken uit. Op school tot vijf uur en daarna naar een hotelkamertje. Uiteindelijk kon hij terecht in IJmuiden. Met zijn 42 jaren was hij natuurlijk een stuk ouder dan de rest, zodat, toen Piet zich meldde, er werd gevraagd wat voor lessen hij kwam geven. Het was hard werken, want hij kwam aan in het lopende schooljaar, maar op een gegeven moment kwam het examen toch in zicht. Helaas zakte hij voor het onderdeel motoren en na overleg met kantoor moest hij bijles nemen. Dat kostte wel 30 gulden per uur, maar alles werd betaald door de maatschappij. Op het volgende examen kreeg hij tekeningen voor zijn neus van een Brons motor waar vragen over werden gesteld. Laat dat nou precies dezelfde motor zijn als hij in zijn boot had staan. Piet slaagde met een 7, waar hij in eerste instantie een 3 had.

Havenmeester voor Het Y

Met 59 ½ jaar kon Piet met VUT, waarop hij bij de KNRM als schipper ging varen. Zo kwam hij in contact met plezierbootjes in nood – geen brandstof meer, mast

overboord en dat soort dingen. Maar daar kwam ook een eind aan, want op een bepaalde leeftijd moet je eruit. En zo kwam hij bij Het Y terecht. Dat bevalt nu al jaren goed. Je moet regelmatig even naar de haven, dus je blijft in beweging en zo heb je ook wat aanspraak. En koffie!

Gekke dingen heeft hij eigenlijk nooit meegemaakt. Alleen die ene keer dat een passant vroeg in welke haven ze nu eigenlijk waren. Hij dacht dat hij in de maling werd genomen, maar ze wisten werkelijk niet waar ze waren. Piet moest het aanwijzen op de autokaart die ze bij zich hadden. Maar Piet vindt dat er over het algemeen toch wel goed wordt gevaren.

De toekomst

En wat gaat de toekomst brengen? Tja, toen zijn vrouw Neeltje kortgeleden was overleden, wilde hij eigenlijk stoppen. Hij had er geen zin meer in. Ze waren bijna 65 jaar getrouwd. Dan is het wegvallen van je levenspartner opeens een groot gemis. Maar iedereen die hij daarover sprak, zei dat hij juist nu door moest gaan. Zo kon hij zijn zinnen verzetten en kwam hij onder de mensen. Dus zo lang het lijf het volhoudt, gaat Piet weer een nieuw seizoen in. Dus mensen, houdt de koffie gereed als je Piet de haven op ziet komen.

Moet er nog wat verbeteren op de haven? Ja, de toilet- en douchevoorzieningen van de gemeente zijn een aanfluiting. Het Y moet zorgen voor een eigen gebouwtje, want er komen heel veel klachten over. Dat moet zo'n rijke vereniging toch wel voor elkaar kunnen boxen. Maar ja, het is net de regering: 'Veel beloven en weinig geven, doet de gek in vreugde leven.'

En natuurlijk een ordentelijk havenkantoor met bureau, stoel, verwarming en... een koffiemachine. Maar, zegt Piet, "tegen de tijd dat die er staat, bestaat Piet niet meer".

Frank London en Bob van de Winden

NIET ALLEEN HALEN, OOK BRENGEN

■ Door Henk Dessens

Het gesprek vindt begin december 2019 plaats om kwart over tien 's avonds, na de maandelijkse bestuursvergadering in de clubark in Durgerdam. Tijdens de bestuursperiode van Frank en Bob bracht de vereniging het meerjarenplan tot uitvoering, met als grote resultaten de vernieuwing van de steigers in Durgerdam, de renovatie van de clubark en de havenmeestersark en de aanschaf van een verenigingsboot die tegen een kleine vergoeding te huur is voor de leden van ZV Het Y. Welke gedachte zat er achter het meerjarenplan? Hoe wil je dat leden, commissies en bestuur onderling samenwerken? Daar gaat het in feite om binnen een vereniging. Frank is opgegroeid en woont nog steeds in Monnickendam, Bob in Amsterdam.

Hoe zijn jullie aan het zeilen geraakt? Komen jullie uit een watersportfamilie?

Frank: “Ik ben opgegroeid in Monnickendam en was een jaar of twaalf, dertien toen ik een vriendje had met een oud sloepje dat aan een ondergelopen landje lag. We hebben ons zelf zeilen geleerd, al avonturend op de Gouwzee. Mijn ouders vonden het leuk dat ik zo enthousiast was, dus ze zouden wel eens naar een bootje voor me gaan uitkijken. Dat werd een houten Vaurien. Ik werd lid van de Watersportvereniging Monnickendam en schreef me wel eens in voor verenigingswedstrijden.

Maar nationale wedstrijden zaten er niet in want we hadden thuis geen auto en dus ook geen trailer, en dan je kwam nergens.

“Na die Vaurien heb ik ook regelmatig met een tjalk meegevaren en werd ik zeilinstructeur bij zeilschool De Turk in Broek in Waterland. Dat was een zeilschool die met traditionele West-Friese veldschuiten voer. Later had ik zelf vijf van die schuiten, samen met iemand anders. Toen ik een jaar of 25 was leerde ik mijn vrouw Renée kennen en haar vader had zelf een stalen zeilschouw gebouwd die op Marken lag. Op een gegeven moment wilde mijn schoonvader hem wel kwijt en heb ik hem samen met mijn zwager overgenomen. Mijn schoonvader was in 1973 ook al lid van Het Y. Renée werd ook lid en later heb ik me ook als lid aangemeld. Dus zo ben ik bij Het Y terecht gekomen.”

Bob: “Mijn vader kwam uit De Pijp en was een echte Amsterdammer die nooit het verschil tussen liggen en leggen heeft gekend. Hij was geboren in 1921 en had voor de Tweede Wereldoorlog veel gezeild. Met zijn broer had hij een zeilkano aan de Nieuwe Meer liggen waar ze veel plezier mee hebben beleefd. Die kano hadden ze rond 1935 gekregen in ruil voor hun beider fietsen. In de oorlog verstopten ze hem bij een boer op het erf en in 1945 haalden ze hem weer op. Na de oorlog

kocht hij inmiddels samen met mijn moeder een zestien kwadraat. Ik kom dus wel uit een watersportfamilie, maar als kind was ik eigenlijk een bleekneusje die liever in de boeken zat. Inmiddels waren we verhuisd naar Bussum en op mijn achtste werd ik daar lid van de zee-welpen van de Arrow-groep. Toen ik twaalf was werd ik zeeverkenner en daarna, tot mijn twintigste ongeveer, stuurman en zat ik in de leiding van die groep. Voor mijn zus, mijn broer en voor mij kwam er een houten Flits, een klein jeugdbootje. Mijn vader kocht toen een motorboot en ik kreeg een Flying Junior. “Vanaf mijn 24e heb ik vele jaren in het buitenland doorgebracht voor mijn werk, in Afrika vooral, en heb ik bijna niet meer gezeild. Totdat ik 60 werd, toen heb ik weer een boot gekocht, een motorzeiler. En ik werd lid van Het Y.”

Het ‘magnum opus’ van het huidige bestuur is ongetwijfeld het nu bijna voltooide meerjarenplan. Hoe kwamen jullie hierop?

Frank: “Omdat er op een gegeven moment herhaalde oproepen in het Y-journaal stonden om bestuurslid of secretaris te worden en omdat ik wel wat bestuurservaring had als secretaris van een schoolbestuur, besloot ik me aan te melden en werd ik secretaris van ZV Het Y. Het viel me op dat er vanuit de leden wel allerlei wensen waren, en er gebeurde ook best wel wat. Er moest bijvoorbeeld gebaggerd worden. Maar je kunt voor zulke grote klussen alleen maar knopen doorhakken als je op de juiste momenten ook over de nodige financiën kan beschikken. Dus dan moet je eerst een langetermijnplanning maken voor de vereniging. Je gaat dan niet alleen maar baggeren, maar maakt meteen een onderhoudsplan voor de haven. Nog beter is het om jezelf als vereniging de vraag te stellen: waar willen we eigenlijk

naar toe? Je probeert eerst om twintig jaar vooruit te kijken en een visie op de toekomst te formuleren. Alleen dan kun je als bestuur de wensen die vanuit de Algemene Ledenvergadering worden geuit proberen te realiseren.”

Bob: “Als je lid wordt van een vereniging vind ik dat je niet alleen moet halen maar ook brengen, dus ik wilde me actief inzetten. Hoe vreemd dat misschien ook klinkt, dat was nog niet zo gemakkelijk. Het Y had geen cultuur waarbij het nieuwe enthousiastelingen gemakkelijk werd gemaakt om je in te zetten. Daardoor bleef het bestuur het gevoel houden dat ze het allemaal alleen moesten doen. Ik bood me bijvoorbeeld aan voor klussen in de haven die met elektra te maken hadden omdat ik daar wel verstand van heb, maar kreeg als reactie ‘daar is al iemand voor’. Een belangrijke les die ik

“Als je lid wordt van een vereniging moet je niet alleen halen maar ook brengen”

toen leerde was dat een aantal mensen erg druk waren met vooral praktische zaken en zich daar met hart en ziel voor inzetten, maar een open blik voor nieuwe leden was er niet zo binnen de vereniging. Ook werd het me duidelijk dat dit niet altijd zo geweest was, er was een groep actieve leden die vooral in de jaren 1980 lid waren geworden en de handen uit de mouwen hadden gestoken. Henk Keuch was voor mij hiervan het grote voorbeeld. Toen de elektra dus niet doorging heb ik via de toenmalige voorzitter aangeboden om evenementen te gaan organiseren. En dat was goed, al kreeg ik mee

‘dat ik wel alles zelf moest doen’. Mijn eerste grote klus was het vorige lustrum in 2015, samen met nog twee andere leden hebben we toen de evenementencommissie opnieuw opgericht. De verbinding tussen het bestuur, de commissies en de leden kon dus veel beter vond ik. Mijn filosofie, die trouwens aansluit bij mijn

werk, is: hoe krijg je een vereniging of organisatie met participerende leden of deelnemers? Want zo’n club bereikt het meest. Ik kwam een jaar later dan Frank in het bestuur, eerst als evenementencommissaris en later werd ik secretaris en vicevoorzitter en volgde ik in die functie Frank op.”

“Hoe krijg je een vereniging of organisatie met participerende leden of deelnemers?”

Frank: “Het voorzitterschap ligt me eigenlijk beter dan secretaris zijn en ik vond dat er een leuke ploeg mensen in het bestuur zat. Maar er kwamen vragen van leden, over het noodzakelijke baggeren, over de clubarken waar nodig iets aan moest gebeuren en andere wensen. Toen zijn we als bestuur eerst goed na gaan denken, over de koers van de vereniging en ook hoe we weer meer vrijwilligers mee konden laten doen. De reserves over dit onderwerp hebben we gelukkig om weten te buigen, ook in het bestuur. Het eerste grote succes was de vernieuwing van de steigers in Durgerdam. Onder leiding van Henk Keuch haakte toen een hele ploeg vrijwilligers aan en die klaarde daar een enorme klus. Dat gaf ons vleugels en we zeiden tegen elkaar: ‘als dit kan, kunnen we de clubarken ook aanpakken’. En ook dat werd een succes. Een paar jaar geleden werd ook al gesproken over de aanschaf van een verenigingsboot en sinds dit jaar is die er ook! Essentieel is geweest dat we als bestuur los hebben gelaten dat we het allemaal zelf moesten gaan doen, en het resultaat is dat we nu 100 actieve vrijwilligers hebben, in allerlei commissies. Zestig van hen hebben een ligplaats in een van de

havens en veertig staan op de wachtlijst en dat vind ik een goede mix.”

Het Y heeft een lange geschiedenis, van 135 jaar. Wat betekent dat voor een vereniging? Wat kun je daarmee?

Frank: “Zelf werk ik bij C.J. Hendriks, een Amsterdams havenbedrijf dat ook al ruim 175 jaar bestaat. Wij weten daar natuurlijk ook wel dat je met een rijke geschiedenis alleen nog niets verdient, daar kun je niet op teren. Maar het inspireert mij wel. Ik ben me ervan bewust dat ik bij Het Y deel uit maak van een lange reeks van mensen die zich voor de vereniging hebben ingespannen, al vanaf 1885. Het doet me wel wat als ik me daar een jaar of vijf, zes voor heb mogen inspannen. Voor mij maakt een rijke geschiedenis het lidmaatschap en het besturen leuker, meer dan bij een vereniging die bijvoorbeeld nog maar tien jaar bestaat.”

Bob: “Ik zou aan onze rijke geschiedenis veel meer aandacht willen besteden. Een voorbeeld hiervan was de revitalisering van de Paul Niemanprijs, een prijs voor niet-bestuursleden die een belangrijke bijdrage leveren, en ook het bord met namen van de ereleden in de clubark. Soms begrijp je het heden ook beter als je de geschiedenis kent. Zoals ik al zei, in de jaren tachtig, dus ruim dertig jaar geleden, trad er een nieuwe categorie leden aan die je gerust ‘de rebellen’ zou kunnen noemen. Door de toegenomen welvaart was een zeilboot voor veel meer mensen bereikbaar geworden en juist uit die groep kwamen toen veel nieuwe leden. Dit waren vaak mensen die met hun handen werkten of gewerkt hadden, terwijl in de vereniging de sfeer en omgangsvormen toen best nog traditioneel waren, met als herkenbare parafernalia de blauwe blazers, de stropdassen en ook de nadruk op jachtetiquette. Die nieuwe categorie leden maakte de verbreding van de

watersport dus ook binnen de vereniging zichtbaar. En het waren praktische mensen die gewend waren om aan te pakken bij praktische klussen en weinig gaven om tradities en formaliteiten. Het gevolg was wel dat de historie van de vereniging op de achtergrond raakte. Ik zou het goed vinden als daar in de vereniging weer een goede balans kon worden bereikt. We gaan bijvoorbeeld bij het 135-jarig bestaan in 2020 de ereleden weer uitnodigen voor een speciale bijeenkomst. Hoe veel beter het nu ook gaat met Het Y, ik zie wel dat we op onze manier nog steeds een elite zijn. We zouden opener kunnen worden naar allerlei groepen in de samenleving die nu nauwelijks of niet aan watersport doen, of meer doen voor mensen met een handicap. Om hen de gelegenheid te bieden ook te genieten van het zeilen en het samen delen van die hobby.”

“Als bestuur hebben we het idee losgelaten dat we het allemaal zelf moeten doen”

Hoe verklaren jullie de vrij hoge instroom van nieuwe leden? Want je hoort toch dat mensen steeds minder lid willen zijn van een club?

Bob: “Belangrijk hierbij is natuurlijk dat we relatief goedkope ligplaatsen aanbieden in Amsterdam, ook al hebben we een wachtlijst van jaren. Tegelijk vinden veel nieuwe leden het fijn om zich actief in te zetten en dingen samen te doen met anderen die een passie voor zeilen hebben. We hebben nu ongeveer 500 leden. Van hen vormen er ongeveer 300 de kern van de vereniging: ze hebben een boot, zeilen daarmee regelmatig en 100 van hen zijn actief in de vereniging. Ik schat dat de

helft van die 300 vooral lid is vanwege de ligplaats en de andere helft ook voor de activiteiten. Er zijn leden die bijna elke dag in de haven te vinden zijn, anderen komen veel minder. Die mix is natuurlijk prima, want we zien dat we nu veel zaken voor elkaar krijgen door de inzet van de leden. “

“Wat we echt nog steeds een probleem vinden is dat we zo’n lange wachtlijst hebben voor een ligplaats, nu minimaal vijf jaar, en niet uit kunnen breiden met de havens die we hebben. Voor het nieuwe meerjarenplan (2021-2027) gaan we daar zeker de leden over raadplegen.”

Frank: “Het is fijn om te zien dat veel nieuwe leden meteen al zeggen dat ze actief willen bijdragen. Tot een aantal jaren geleden had de vereniging trouwens nog een echte ballotageprocedure voor nieuwe leden, het lidmaatschap was alleen mogelijk als die schriftelijk ondersteund werd door bestaande leden. Ik vond het destijds fijn dat Renées vader al lid was, zo werd zij voorgedragen als nieuw lid.

“Ikzelf ben in feite pas echt lid geworden toen ik tot het bestuur toetrad. Die procedure is inmiddels helemaal afgeschaft, nieuwe kandidaat-leden worden nu tweemaal per jaar uitgenodigd voor een kennismakingsavond. Die open houding naar de samenleving is uniek ten opzichte van andere zeilverenigingen die ook al in de negentiende eeuw zijn opgericht.”

Hoe zie je de nabije toekomst van Het Y?

Frank: “Het adagium blijft: het bestuur komt in actie als er vraag is vanuit de leden, en niet andersom. En we moeten creatief zijn als we met nieuwe uitdagingen te maken krijgen. De dijkverzwaring die eraan zit te komen geeft ongetwijfeld overlast, maar biedt misschien ook nieuwe mogelijkheden, dus dat gaan we onderzoeken. Maar door het fonteinkruid, waar we in

het Markermeer veel last van hebben, zijn we ook na gaan denken over andere opties voor uitbreiding dan alleen Marken en Durgerdam. Misschien willen sommige leden liever aan dieper water liggen, bijvoorbeeld richting Lelystad. Dan kunnen we beter ook in die omgeving aan uitbreiding gaan werken, mits de leden dat willen natuurlijk. Verder was het meerjarenplan succesvol, maar het accent lag vooral op Durgerdam en veel minder op Marken. Dus we gaan volgend jaar met de liggers op Marken praten over hun suggesties voor de toekomst van de haven daar. Er wordt bijvoorbeeld wel eens gesproken over een clubschip. Ook de communicatie en de samenwerking met de WSV Marken is sterk verbeterd, en dat proces willen we voortzetten. In een nieuw meerjarenplan gaan we Marken dus ook meenemen.

“Tot slot wil ik benadrukken dat je vaak veel verder komt als je je wensen en uitdagingen in hun samenhang ziet. Dan is er vaak veel meer mogelijk en beland je niet op een dood spoor.”

